

ONTDEK JE WERKPLEK

Loopbaanmagazijn

Loopbaan Oriëntatie Begeleiding
Landelijk Stimuleringsproject LOB in het mbo

Inleiding

‘Ontdek je Werkplek’ maakt deel uit van een reeks digitale boekjes met oefeningen die je flexibel in je loopbaanbegeleiding kunt inzetten om je studenten te ondersteunen bij het ontwikkelen van hun loopbaancompetenties. In dit deel staat de loopbaancompetentie ‘Ontdek je werkplek’ (werkexploratie) centraal. Ontdek je werkplek betekent: het onderzoeken van bestaande en mogelijke eisen en waarden in je toekomstige beroep. De studenten ontwikkelen de competentie waarbij ze werk(zaamheden) kunnen vinden waarin hun persoonlijke waarden overeenkomen met de normen en waarden die in dat werk gelden en waarin hun kwaliteiten aansluiten bij de ontwikkelingen die in dat werk voorkomen.

Blader door en kies uit

Aangezien LOB (Loopbaanoriëntatie en -Begeleiding) in alle fasen van de opleiding een rol speelt, zijn er voor elke fase – de oriënterende fase, de ontwikkelingsfase en de afrondings- en vervolgfase – oefeningen ontwikkeld. Je hoeft niet bij de allereerste oefening te beginnen: je scrollt door het boekje heen en kiest een oefening die past bij je studenten en de fase waarin zij zich bevinden.

Bij elke oefening staat aangegeven in welke fase je de oefening kunt uitvoeren. Soms komt een oefening ook in een andere fase terug. Dit is steeds in de linkerkolom van een oefening aangegeven. Door deze oefening in verschillende fases uit te voeren, kun je in de oefeningen andere accenten leggen. Voer je ze meerdere keren uit, dan wordt de ontwikkeling van je studenten ook meer zichtbaar. Je zou de oefeningen kunnen zien als een soort weegschaal: door ze vaker toe te passen ‘wegen’ de studenten zichzelf in hun ontwikkeling.

Daarnaast is met sterretjes aangegeven wat de moeilijkheidsgraad van de oefening is, de mate van voorbereiding voor begeleider en studenten en de veiligheid die in de groep nodig is om de oefening goed te kunnen uitvoeren.

Prints voor je studenten

Sommige oefeningen bevatten instrumenten, zoals vragenlijsten, interviewvragen, stellingen, formats en hulpmiddelen die je voor de studenten kunt uitprinten en die zij voor het uitvoeren van de oefening kunnen gebruiken. Deze teksten hebben een grijs lettertype en zijn voorzien van een printericoontje.

De diepte in

Bij diverse oefeningen kun je een verdiepingsslag maken. Dit kan op twee manieren: soms staat er onderaan een oefening het kopje ‘Verdieping’, met daarbij een manier om de oefening inhoudelijk verder uit te werken of vast te leggen. Verder biedt het afzonderlijke boekje ‘Vertel me: wie ben je?’ verdieping. ‘Vertel me’ bestaat uit 43 thema’s. Bij elk thema staan extra vragen die de loopbaandialoog op gang kunnen brengen of kunnen ondersteunen. Daarnaast bevat ieder thema interessante theorieën/uitspraken en (links naar) inspirerende

beelden, verhalen, teksten, liedjes en gedichten. Er is bij iedere oefening aangegeven welke thema's uit 'Vertel me: wie ben je?' bij de betreffende oefening passen.

Meer over het gebruik van Loopbaanmagazijn lees je in het boekje Loopbaanmagazijn: Doelstelling en gebruik.

Colofon

Ontwikkeld door:	Claudine Hogenboom, Landelijk Stimuleringsproject LOB in het mbo
In samenwerking met:	Leo van Ast, Mondriaan College Peter Berkers, Summa College Ingrid Mollen, MOL training en coaching
Redactie:	Ravestein & Zwart
Vormgeving:	Atelier Chênevert www.atelierchenevert.nl
Uitgebracht door:	Landelijk Stimuleringsproject LOB in het mbo www.lob4mbo.nl

Oktober 2015

Dit magazijn is voor iedereen vrij te gebruiken, met bronvermelding.

Fases

Oriëntatiefase

In deze fase gaat het erom dat de student een beeld van zichzelf, het beroep en de opleiding ontwikkelt. Aan het eind van deze fase is de student in staat een voor dat moment beargumenteerd antwoord te geven op de vragen: Zit ik op de goede plek? Heb ik de goede keuze gemaakt? Wil ik hier verder?

Ontwikkelingsfase

In deze fase gaat het erom dat de student zijn (loopbaan)ervaringen binnen de opleiding en binnen de beroepspraktijk gaat verdiepen. Hij doet tijdens deze fase ervaringen op die als basis gebruikt worden voor de loopbaanbegeleiding. In dialoog met zijn begeleider geeft de student betekenis aan en reflectie op zijn ervaringen. Door te generaliseren en te benoemen in welke andere situaties deze ervaringen meer naar voren komen, kan de student vervolgens woorden geven aan zijn kwaliteiten en motieven. Door deze hierna bewust in te zetten in het werk(veld), doet de student weer nieuwe ervaringen op die hem steeds meer in staat stellen om de betekenis van het werk(veld) – en de opleiding – voor hemzelf te ontdekken.

Afrondings- en vervolgfase

In deze fase heeft de student al het grootste gedeelte van zijn opleiding achter de rug. Als het goed is heeft hij voldoende praktijkervaringen opgedaan om te gaan kiezen wat hij wil: verder studeren of de stap naar de arbeidsmarkt maken. De vragen die de student aan het einde van deze fase kan beantwoorden zijn: Wil ik verder gaan studeren of wil ik de arbeidsmarkt op? Wat kan ik doen om erachter te komen welke studie ik wil gaan doen of welke baan ik zou willen? Zijn er nog andere mogelijkheden die ik wil onderzoeken, behalve verder studeren of werken?

Inhoudsopgave

Inleiding

Colofon

Fases

Oriëntatiefase

- Wat kan ik vragen aan een beroepsbeoefenaar?
- Wat vind ik belangrijk in mijn werk?
- Beelden van m'n beroep
- Wat is mijn ideale baan?
- Net als op je werk
- Wat wil ik te weten komen?
- Welke loopbaan heeft mijn familie?
- Een werkdag uitgebeeld
- Een BPV-bedrijf zoeken
- Het eerste (sollicitatie)gesprek bij een BPV-bedrijf

Ontwikkelingsfase

- Waarom daar?
- Vooruitblik
- Vragen aan een beroepsbeoefenaar
- Net als op je werk
- Wat wil ik te weten komen?
- Welke loopbaan heeft mijn familie?
- Een werkdag uitgebeeld
- Terugblik
- Ben ik deskundig genoeg?
- De eerste indruk van je BPV-plek
- Een briefverslag van je BPV-ervaringen
- Beelden van m'n BPV
- Leren van successen: het is me gelukt!

- Reflecteren op begeleiding
- STARRT-methode voor betekenis geven aan ervaringen
- Evalueren: de fiets

Afrondings- En Vervolgfase

- Wat vind ik belangrijk in mijn werk?
- Wat is mijn ideale baan?
- STARRT-methode voor betekenis geven aan ervaringen

Inhoudsopgave oriëntatiefase

In deze periode gaat het erom dat de student een beeld van zichzelf, het beroep en de opleiding ontwikkelt. Aan het eind van deze periode is de student in staat een voor dat moment beargumenteerd antwoord te geven op de volgende vragen: Zit ik op de goede plek? Heb ik de goede keuze gemaakt? Wil ik hier verder?

- Wat kan ik vragen aan een beroepsbeoefenaar?
- Wat vind ik belangrijk in mijn werk?
- Beelden van m'n beroep
- Wat is mijn ideale baan?
- Net als op je werk
- Wat wil ik te weten komen?
- Welke loopbaan heeft mijn familie?
- Een werkdag uitgebeeld
- Een BPV-bedrijf zoeken
- Het eerste (sollicitatie)gesprek bij een BPV-bedrijf

ONTDEK JE WERK- PLEK

Wat kan ik vragen aan een beroepsbeoefenaar?

Oriëntatiefase

Individuele en groepsoefening

1 uur (voorbereiden interviewvragen)
1 uur (uitvoeren interview)

Computers met internet
Lijst met namen en (mail)adressen van
beroepsbeoefenaars die door de studenten geïnterviewd
kunnen worden

KIJK IN HET BOEKJE 'VERTEL ME: WIE BEN JE?' BIJ

'Verantwoordelijkheid' en 'Verwondering'

Wat kan ik vragen aan een beroepsbeoefenaar?

Doel

Studenten stellen een interview samen voor een beroepsbeoefenaar. Ze ondervragen een beroepsbeoefenaar in het kader van hun toekomstig beroep.

Voorbereiding

Voor deze oefening gaan we ervan uit dat de opleiding een aantal beroepsbeoefenaars in haar bestand heeft zitten die bereid zijn om geïnterviewd te worden door studenten in deze fase van hun opleiding. Maak met deze beroepsbeoefenaars afspraken over data waarop zij beschikbaar zijn op het moment dat deze oefening aan de orde is. Voor deze oefening is een ruimte nodig waarin studenten in drietallen op een computer met internetverbinding kunnen werken.

Uitleg

'Beroepsbeoefenaars zijn bij uitstek degenen die jullie het beste kunnen vertellen wat het beroep inhoudt. Zij weten het beste wat er allemaal van je verwacht wordt als je in een bedrijf gaat werken of eventueel zelf een bedrijf wilt beginnen. Om ervoor te zorgen dat jullie zoveel mogelijk te weten komen over wat jullie zelf interessant vinden, gaan we een lijst met vragen opstellen die jullie aan beroepsbeoefenaars kunnen voorleggen. Op deze manier zorgen jullie ervoor dat jullie de informatie krijgen waar jullie behoefte aan hebben.'

Doen (Individueel)

1. Vraag de studenten om individueel een vragenlijst te maken met minimaal 6 vragen die ze aan een beroepsbeoefenaar in hun vakgebied willen stellen.

Doen (Drietallen)

2. Verdeel de groep in drietallen.
3. De studenten bespreken met elkaar de vragenlijst die ze ieder individueel gemaakt hebben en maken een gezamenlijke vragenlijst van minimaal 10 vragen die ze aan een beroepsbeoefenaar willen stellen.
4. Leg daarbij de nadruk op het feit dat iedereen zich in die vragenlijst moet kunnen vinden. Het is immers belangrijk dat ze de voor hen belangrijke informatie te weten komen.
5. Vraag de studenten de vragenlijst in de computer in te tikken en te mailen naar de studenten van het drietal en naar jou als begeleider.
6. Maak concrete afspraken in welke week de beroepsbeoefenaars geïnterviewd kunnen worden.
7. Stel de beroepsbeoefenaars hiervan op de hoogte.

Tips En Trucs

Benadruk dat alle vragen gesteld mogen worden, maar dat de geïnterviewde beroepsbeoefenaar altijd kan zeggen dat hij geen antwoord wil geven op bepaalde vragen. Verder hoeft het niet een heel formeel interview te zijn; het gaat er vooral om dat studenten informatie vergaren die zij interessant vinden. De beroepsbeoefenaars zijn immers al voorbereid.

Nabespreking (Van De Oefening)

Vraag de studenten hoe het was om op deze manier een vragenlijst op te stellen voor iemand uit het beroep. Wat vonden ze gemakkelijk? Wat vonden ze moeilijk? Zijn er vragen die nu niet op de vragenlijst staan en die ze toch graag willen stellen? Waarom staan deze dan niet op de lijst?

Nabespreking (Na Het Interview)

Vraag de studenten hoe zij de interviews ervaren hebben. Was het een prettig interview? Was het een moeizaam interview? Wat zijn ze te weten gekomen? Zijn er dingen die hen verrast of verbaasd hebben? Zijn er dingen die hen aan het denken hebben gezet?

Verdieping

Het is wellicht verstandig deze oefening een aantal keer te laten uitvoeren. De studenten raken gaandeweg hun opleiding natuurlijk meer op de hoogte van de inhoud van het beroep, maar krijgen daarmee waarschijnlijk ook weer behoefte aan andere relevante informatie. Misschien is het mogelijk om een soort databank van vragen te ontwikkelen, waarin studenten vragen plaatsen die zij gaandeweg hun opleiding krijgen. Zo maak je een mooi overzicht van de vragen waarmee studenten zitten. Deze kun je dan gebruiken voor bijvoorbeeld workshop, lessen of gastlessen. Of je gebruikt ze om studenten zelf te laten bepalen op welke manier ze antwoord willen vinden op deze vragen. Belangrijk bij het ontwikkelen van een dergelijke databank is natuurlijk wel dat er op gezette tijden aandacht aan geschonken wordt en dat studenten gestimuleerd worden om vragen aan te dragen.

ONTDEK JE WERK- PLEK

Wat vind ik belangrijk in mijn werk?

Oriëntatiefase (ook in te zetten in de afrondingsfase)

Individuele oefening

45 minuten

Uitgeprinte kaartjes voor ieder groepslid, eventueel geplastificeerd

KIJK IN HET BOEKJE 'VERTEL ME: WIE BEN JE?' BIJ

'Ambitie' en 'Professionaliteit'

Wat vind ik belangrijk in mijn werk?

Doel

Studenten benoemen op basis van een aantal loopbaanwaarden wat zij zelf belangrijk vinden als zij over hun werk nadenken. Zij formuleren in hun eigen woorden wat ze met de door hen gekozen loopbaanwaarden bedoelen.

Vorbereiding

Zet de tafels zo in de ruimte dat studenten de kaartjes die ze uitknippen goed kunnen uitspreiden en ze geen last hebben van de kaartjes van andere studenten.

Uitleg

'Niet alleen het hebben van werk is belangrijk, maar ook het hebben van werk dat voor jou van waarde is. Je houdt het dan waarschijnlijk langer vol dan met werk dat wel oké is, maar waarvan je niet echt veel energie krijgt. Daarom is het belangrijk dat je leert te onderzoeken wat voor jou belangrijk (van waarde) is als het om werk gaat.'

Doen (Individueel)

Geef de studenten de volgende instructie:

1. Knip de kaartjes op de volgende pagina uit. Leg ze voor je op tafel.
2. Kies 8 loopbaanwaarden uit die jij belangrijk vindt als het over werk gaat.
3. Leg de kaartjes die je gekozen hebt in volgorde van belangrijkheid. Eerst het meest belangrijke kaartje, vervolgens een ietwat minder belangrijk kaartje, et cetera.
4. Schrijf ernaast in je eigen woorden wat jij met die loopbaanwaarde bedoelt.
5. Maak een foto van deze oefening met je smartphone.

Tips En Trucs

Doe deze oefening samen met de studenten of bereid deze oefening thuis al voor. Op deze manier kun je als rolmodel fungeren en laten zien hoe jij in je werk staat. Hier kunnen je studenten ook weer van leren.

Nabespreking (In Groepjes Van 3 En Plenair)

De studenten vertellen elkaar in drietallen welke volgorde ze gemaakt hebben en waarom ze dat zo gedaan hebben. Vervolgens bespreken ze verschillen en overeenkomsten met elkaar. Daarna wordt nog even plenair nabesproken hoe het was om deze oefening te doen.

Verdieping

- Als de studenten een volgorde van loopbaanwaarden gemaakt hebben, vraag ze dan deze te gebruiken voor het schrijven van een aanbiedingsbrief bij een bedrijf dat ze zelf kiezen of verzinnen. Daarmee gaan zij zichzelf presenteren bij dit (fictieve) bedrijf en reageren ze niet op een advertentie. Eigenlijk is de opzet: als jullie een dergelijk bedrijf zijn, wil ik graag bij jullie werken! De brief begint met de volgende zin: 'Geachte directie van dit bedrijf. Als ik bij jullie zou komen werken, zou ik het heel prettig vinden als de volgende dingen in mijn werk voorkomen.' Vervolgens schrijven de studenten in de brief precies wat ze nodig hebben als het bedrijf aan hun verwachtingen zou voldoen.
- Door deze oefening een aantal keren gedurende de opleiding te doen, kunnen studenten ook onderzoeken of hun loopbaanwaarden veranderen. Op die manier leren zij zichzelf steeds beter kennen.

	<p>Omgaan met mensen op je werk met veel mensen in contact komen</p>	<p>Samenwerken samen met anderen aan hetzelfde doel werken</p>	<p>Geld een goed inkomen nu en straks</p>
<p>Zekerheid een vaste baan waar je van op aan kunt</p>	<p>Creativiteit kunstzinnig bezig zijn of nieuwe dingen bedenken</p>	<p>Zelfstandigheid je werk naar eigen inzicht kunnen indelen</p>	<p>Balans werk-privé werk dat ik kan combineren met de zorg voor kinderen</p>
<p>Competitie kunnen bewijzen dat je beter bent dan een ander</p>	<p>Tijdvrijheid geen vaste werktijden maar zelf kunnen bepalen wanneer je werkt</p>	<p>Vriendschap veel vrienden op je werk</p>	<p>Buitenlucht veel buiten in de frisse lucht kunnen werken</p>
<p>Variatie afwisseling in je werk</p>	<p>Rust een lage werkdruk en verder geen gezeur</p>	<p>Plaats werken in een bepaald gebied</p>	<p>Risico spannend werk doen waarvan de uitkomst onzeker is</p>
<p>Tastbaar resultaat concrete dingen maken</p>	<p>Regelmaat op vaste tijden aan dezelfde zaken kunnen werken</p>	<p>Maatschappelijk nut jezelf inzetten voor een betere wereld</p>	<p>Anderen helpen jezelf inzetten voor andere mensen</p>
<p>Duidelijkheid werken met goed omschreven regels en duidelijke doelen</p>	<p>Reizen veel onderweg zijn tijdens je werk</p>	<p>Uitdaging werk doen dat het uiterste vraagt van je inzet en capaciteiten</p>	<p>Waardering merken dat mensen dat wat je doet in je werk op prijs stellen</p>
<p>Fysieke inspanning lichamelijk zwaar werk verrichten</p>	<p>Gezelligheid leuke collega's en een prettige sfeer</p>	<p>Status een positie hebben die respect afdwingt</p>	

Leg (en plak) de kaartjes die je gekozen hebt in volgorde van belangrijkheid.
Schrijf ernaast in je eigen woorden wat jij ermee bedoelt.

	Belangrijk in mijn werk:	Hiermee bedoel ik:
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		

Mijn conclusies over wat ik wil:

ONTDEK JE WERK- PLEK

Beelden van m'n beroep

Oriëntatiefase

Groepsoefening

60 minuten

Tijdschriften, vellen papier, lijm, scharen, stiften
Foto's die door de student gemaakt zijn
Mogelijkheid om de papieren beelden op te hangen in de ruimte
Event.: computers voor iedere student als er digitale beelden gemaakt worden
Beamer om de digitale beelden te laten zien

KIJK IN HET BOEKJE 'VERTEL ME: WIE BEN JE?' BIJ
'Creativiteit' en 'Fotografie/beelden'

Beelden van m'n beroep

Doel

Door middel van (digitaal) beeld laat de student zien wat de voor- en nadelen van zijn beroep zijn en hoe een werkdag eruit ziet.

Vorbereiding

Stel de tafels in de ruimte zo op dat studenten goed kunnen werken (met name beeldmateriaal verzamelen en ordenen); eventueel vier tafeltjes aan elkaar (basisschoolopstelling). Als begeleider is het handig deze oefening van tevoren zelf ook uit te voeren. Je kunt dan als rolmodel voor je studenten fungeren en eventuele vragen beter beantwoorden. Zo zien studenten ook dat hun begeleider wellicht niet alle facetten van zijn beroep even prettig of relevant vindt.

Uitleg

'Beelden zeggen soms meer dan woorden. In deze oefening gaan we dat proberen waar te maken. Hoewel we ervan uitgaan dat je straks een beroep hebt waarin je je prettig voelt en waarin je met plezier werkt, kan het natuurlijk zo zijn dat je niet alle aspecten van dat beroep even leuk vindt. Sommigen dingen zullen je meer liggen dan anderen. En voor sommige zaken kom je liever je bed uit dan voor andere zaken. In deze oefening gaan we dat door middel van beeld aan elkaar laten zien.'

Doen (Individueel)

1. Laat elke student individueel opsommen wat hij de voor- en nadelen van zijn toekomstige beroep vindt en hoe hij denkt (of weet) dat een werkdag eruit ziet.
2. Op basis hiervan vraag je de studenten plaatjes en/of foto's te verzamelen die daarbij passen.
3. Laat de studenten een collage maken van datgene wat ze verzameld hebben.
4. Hang de collages op of laat ze zien op een beamer.
5. Laat de studenten een foto van hun collage maken op hun smartphone.

Nabespreking

Besprek de collages van de studenten met elkaar. Wat zijn de verschillen? Wat zijn de overeenkomsten? Wat hebben studenten eventueel ontdekt door het uitvoeren van deze oefening? Zijn ze ergens achter gekomen waar ze zich nog niet zo bewust van waren? Hoe hebben ze het ervaren om op deze manier naar hun toekomstige beroep te kijken? Zijn er nog vragen die ze hebben naar aanleiding van deze oefening?

ONTDEK JE WERK- PLEK

Wat is mijn ideale baan?

Oriëntatiefase (ook in te zetten in de afrondingsfase)

Individuele en groepsoefening

60 minuten

Uitgeprinte schemas met vragen voor de ideale baan
Tijdschriften, vellen papier of computer
Foto's die door de student gemaakt zijn
Lijm, scharen, stiften, kleurpotloden
Mogelijkheid om de papieren beelden op te hangen
Computers voor iedere student als er digitale beelden gemaakt worden
Beamer om de digitale beelden te laten zien

KIJK IN HET BOEKJE 'VERTEL ME: WIE BEN JE?' BIJ
'Ambitie' en 'Doorzettingsvermogen'

Wat is mijn ideale baan?

Doel

Studenten verbeelden hun ideale baan op papier of digitaal.

Voorbereiding

Stel de tafels in de ruimte zo op dat studenten goed kunnen werken om beeldmateriaal te verzamelen en te ordenen; zet eventueel vier tafeltjes aan elkaar (basisschoolopstelling). Als begeleider is het handig deze oefening van tevoren zelf ook uit te voeren, zodat je als rolmodel kunt fungeren voor je studenten en eventuele vragen beter kunt beantwoorden. Zo zien studenten ook dat hun begeleider wellicht niet alle facetten van zijn beroep even prettig of relevant vindt.

Uitleg

'Om ervoor te zorgen dat je kunt blijven nadenken over datgene wat je hier in de opleiding doet en waar je voor opgeleid bent, is het handig als je af en toe nadenkt over wat je ideale baan zou zijn. Je ideale baan heeft namelijk altijd iets te maken met je hart. Als je je hart te weinig laat spreken in je werk, loop je het risico dat je of ziek of zuur wordt. We moeten onze situatie op dit moment dus af en toe vergelijken met een ideale situatie, om te onderzoeken of we nog op de goede weg zitten voor onszelf. Dat gaan we in deze oefening doen.'

Doen (Individueel)

1. Laat de studenten hun ideale baan eerst omschrijven op basis van de vragen hieronder in het schema. Stimuleer ze om echt van een ideale situatie uit te gaan, dus niet te veel censureren vooraf. Wegstrepen kan altijd nog.
2. Op basis hiervan vraag je de studenten plaatjes en/of foto's te verzamelen die daarbij passen. Of laat studenten een tekening maken van hun ideale baan.
3. Laat de studenten een collage maken van datgene wat ze verzameld hebben.
4. Hang de collages op of laat ze zien op een beamer.
5. Laat de studenten een foto van hun collage/tekening/beeld maken op hun smartphone.

Op welke plek wil je werken?

- Buiten of binnen?
- Steeds op dezelfde plaats of steeds op een andere plaats?
- Bij mensen thuis of juist niet?
- Wil je reizen of wil je zoveel mogelijk in de buurt van je woonplaats werken?
- In een stille/rustige omgeving of met veel mensen/geluid om je heen?
- Hoe ziet jouw ideale omgeving eruit?
- Bij een groot bedrijf of juist een klein bedrijf?

Met welk 'gereedschap' werk je?

- Werk je met 'mensen'?
- Werk je met dieren of planten?
- Heb je gereedschap/instrumenten nodig voor je werk?
- Werk je vooral op computers of met machines?
- Heb je een auto van het bedrijf of een ov-jaarkaart van het bedrijf?

Met wie werk je?

- Alleen of samen met anderen?
- Altijd of soms?
- Hoeveel collega's heb je?
- Werk je voor een leidinggevende, heb je een eigen bedrijf of ben je zelf leidinggevende van anderen?
- Heb je klanten of spreek je alleen je collega's?
- Ben je bereikbaar per telefoon/per mail of alleen in gesprekken?
- Hoe oud zijn de collega's met wie je werkt?

Hoe werk je?

- Doe je iedere dag hetzelfde of is iedere dag weer anders?
- Zit je veel of moet je veel staan en/of lopen?
- Zit je veel in de auto of reis je met het openbaar vervoer?

Wat doe je?

- Welke activiteiten voer je uit?
- Werk je vooral met je handen?
- Werk je achter een computer?
- Praat je met mensen/klanten/cliënten/patiënten?
- Schrijf je veel?

Wanneer werk je?

- Overdag, 's avonds, 's nachts, doordeweeks of in het weekend?
- Heb je regelmatige of onregelmatige werktijden?
- Mag je zelf je werktijden indelen?
- Moet je met collega's afstemmen of je met kerst en oud en nieuw kan werken?
- Werk je ook tijdens de feestdagen?
- Hoeveel dagen per week en hoeveel uren per dag werk je?
- Hoeveel vakantiedagen heb je in een jaar?
- Als je kinderen zou hebben, zou je dan samen met hen vakantie kunnen nemen?

Wat voor arbeidsvoorwaarden/extraatjes heb je allemaal?

- Hoe hoog is je salaris?
- Wat ga je met dat salaris allemaal doen?
- Zijn er kerstpakketten in jouw bedrijf?
- Worden er weekendjes georganiseerd voor de medewerkers?
- Zijn er personeelsuitjes?
- Is er een ideeënbus voor medewerkers?
- Mogen medewerkers sporten op kosten van het bedrijf?
- Mogen medewerkers leuke cursussen volgen op kosten van het bedrijf?
- Is er een jaarlijkse barbecue of etentje met alle medewerkers?

Tips En Trucs

Een ideale situatie is per definitie dus nooit een haalbare situatie, tenminste niet voor de meeste mensen. Stimuleer de studenten dan ook om zoveel mogelijk de ideale baan te beschrijven; het gaat niet om haalbaarheid of realiteit. Ook als de dingen die zij benoemen niet haalbaar of reëel zijn, is het blijkbaar toch iets waar hun hart naar uit gaat. Dat is er dan toch. Beter dus om zaken expliciet te benoemen en te bekijken wat er vervolgens gedaan kan worden.

Nabespreking

Besprek de verschillende collages/tekeningen/beelden van de studenten met elkaar. Vragen die je daarbij kunt stellen zijn:

- Wat zijn de verschillen?
- Wat zijn de overeenkomsten?
- Wat hebben studenten eventueel ontdekt door het uitvoeren van deze oefening?
- Zijn ze ergens achtergekomen waar ze zich nog niet zo bewust van waren?
- Hoe hebben ze het ervaren om op deze manier naar een ideale baan te kijken?
- Zijn er nog vragen die ze hebben naar aanleiding van deze oefening?

ONTDEK JE WERK- PLEK

Net als op je werk

Oriëntatiefase (ook in te zetten in de ontwikkelingsfase)

Groepsoefening

30 minuten

Whiteboard of flip-over om zaken te noteren

KIJK IN HET BOEKJE 'VERTEL ME: WIE BEN JE?' BIJ
'Professionaliteit'

Net als op je werk

Doel

De student bereidt zich voor op een bedrijfsbezoek.

Vorbereiding

Plaats de tafels in de ruimte in een U-vorm, zodat studenten elkaar kunnen aankijken.

Uitleg

'Een bedrijfsbezoek is bedoeld om je te laten ervaren hoe het beroep dat je gaat uitoefenen er op dit moment ongeveer uitziet. Bovendien stelt het je in de gelegenheid om vragen te stellen aan een beroepsbeoefenaar en zo informatie te krijgen waar je behoefte aan hebt. In deze oefening gaan we onderzoeken wat volgens jullie het verschil is tussen een beroep en de eventuele bijbaantjes die jullie hebben. Vervolgens gaan we kijken wat jullie verwachten van het komende bedrijfsbezoek, zodat we kunnen zorgen dat die verwachtingen ook waargemaakt kunnen worden.'

Doen

1. Vraag aan de studenten wie van hen een bijbaantje heeft. Noteer de verschillende bijbaantjes op een bord of flip-over.
2. Vraag de studenten vervolgens wat de verschillen en overeenkomsten zijn tussen een 'echte' baan (het beroep waarvoor ze opgeleid worden) en een bijbaan. Noteer dit ook.
3. Vraag studenten wat er op hun bijbaan verwacht wordt wat betreft gedrag, houding, kleding, mobiel telefoongebruik, omgaan met klanten en collega's, et cetera.
4. Maak nu de koppeling met het bedrijfsbezoek: wat denken studenten dat daar van ze wordt verwacht?
5. Vraag studenten nu wat zij verwachten van het bedrijfsbezoek. Laat ze dit noteren.

Tips En Trucs

Probeer studenten bewust te maken van het feit dat bedrijfsbezoeken vooral geslaagd zijn als ze zelf een proactieve houding ten aanzien van dit bezoek aannemen: wat zijn hun eigen verwachtingen? Welke vragen hebben ze? Als ze niet gemotiveerd op bezoek gaan, kunnen we eigenlijk van tevoren al weten dat ze gedesilluseerd terugkomen. Spreek ze aan op hun eigen houding en vergelijk dit met de proactieve houding die ze waarschijnlijk wel op hun eigen (bij)baan zullen hebben.

Nabespreking (Van Deze Oefening)

Wat hebben de studenten voor verwachtingen ten aanzien van het bedrijfsbezoek? Op welke

manier kunnen zij ervoor zorgen dat die verwachtingen ook waargemaakt kunnen worden? Stel een datum vast waarop het uitgevoerde bedrijfsbezoek besproken wordt.

Nabespreking (Na Het Bedrijfsbezoek)

Zijn de verwachtingen van het bedrijfsbezoek uitgekomen? Zo ja, wat is er dan ervaren? Zo nee, wat is de reden dat de verwachtingen niet uitgekomen zijn? Wat hebben studenten ervaren van het bedrijfsbezoek? Zijn er zaken die hen speciaal opgevallen zijn? Zijn er zaken die hen verrast of geraakt hebben? Zijn er dingen waar ze nog meer van zouden willen weten of waar ze nog verder over door zouden willen praten?

ONTDEK JE WERK- PLEK

Wat wil ik te weten komen?

Oriëntatiefase (ook in te zetten in de ontwikkelingsfase)

Individuele en groepsoefening (tweetallen)

30 minuten

Uitgeprint inventarisatieformulier voor iedere student of eventueel de mogelijkheid tot digitaal invullen
Mailadres van het te bezoeken bedrijf
Studenten weten welk bedrijf ze gaan bezoeken (anders moet dit eerst nog vastgesteld worden)

KIJK IN HET BOEKJE 'VERTEL ME: WIE BEN JE?' BIJ

'Nieuwsgierigheid'

Wat wil ik te weten komen?

Doel

Studenten bereiden een bedrijfsbezoek voor door vooraf vragen te sturen naar de begeleider van het bedrijf.

Voorbereiding

Het is handig als je als begeleider weet welk bedrijf de studenten gaan bezoeken. De ingevulde inventarisatieformulieren kunnen dan vooraf aan het bedrijf toegezonden worden, ter voorbereiding.

Uitleg

'Als voorbereiding op het bedrijfsbezoek gaan jullie zelf onderzoeken wat je nu precies bij dit bezoek te weten wilt komen en wat je graag zou willen zien. Dit heet "verwachtingenmanagement". Wanneer we jullie wensen van tevoren naar het bedrijf sturen, kan dit bedrijf eventueel met jullie wensen rekening houden en hebben jullie vervolgens het gevoel dat je niet voor niks geweest bent. In deze oefening gaan jullie je individuele verwachtingen formuleren.'

Doen (Individueel)

1. Geef iedere student een inventarisatieformulier op papier of geef de studenten de gelegenheid dit formulier digitaal in te vullen.
2. Vraag de studenten het formulier in te vullen. Stimuleer ze om zoveel mogelijk op te schrijven; het bedrijf kan altijd zelf bepalen wat wel of niet mogelijk is. Dingen die niet gevraagd worden, zijn al bij voorbaat niet mogelijk.

Doen (In Tweetallen)

3. Laat de studenten in tweetallen naar elkaars ingevulde formulier kijken. Zijn de vragen van de medestudent duidelijk? Kunnen de studenten elkaar nog tips geven om de vragen wat helderder te krijgen? Hebben ze naar aanleiding van elkaars feedback vragen die ze ook nog willen stellen of dingen die ze willen zien?
4. Verzamel de formulieren digitaal of op papier en meld de studenten dat je deze gaat mailen naar het bedrijf dat ze gaan bezoeken met de vraag of het mogelijk is op de verwachtingen in te spelen.
5. Spreek met de studenten een datum af waarop het bedrijfsbezoek besproken zal worden.

Deze vragen heb ik over het bedrijf:

.....
.....

Dit wil ik graag zien in het bedrijf:

.....
.....

Deze vragen heb ik over het beroep:

.....
.....

Dit wil ik graag zien van het beroep:

.....
.....

Dit wil ik graag doen tijdens het bezoek:

.....
.....

Dit wil ik graag ervaren tijdens het bezoek:

.....
.....

Tips En Trucs

Stimuleer studenten om zoveel mogelijk dingen te benoemen, ook al denken ze van tevoren dat deze niet kunnen. Onder het motto 'nee heb je, ja kun je krijgen' is het belangrijk dat studenten ervaren hoe het is om hun verwachtingen steeds helder te hebben. Anderen kunnen dan nog altijd zeggen dat ze niet aan die verwachtingen willen of kunnen voldoen.

Nabespreking (Van De Oefening)

Hoe was het om op deze manier een bedrijfsbezoek voor te bereiden? Welke dingen vinden de studenten belangrijk aan een bedrijfsbezoek? Hoe was het om het inventarisatieformulier met een medestudent te bespreken? Heeft de feedback nog invloed gehad op het uiteindelijke formulier?

Nabespreking (Van Het Bedrijfsbezoek)

In deze nabespreking is het vooral belangrijk om te onderzoeken in hoeverre de studenten ervaren hebben dat er met hun verwachtingen rekening is gehouden. Hoe was dat? Wat betekent dit voor eventuele verdere bezoeken?

Bovenstaand formulier kun je gebruiken om het bedrijf te informeren over de (leer)doelen die de student met het bedrijfsbezoek heeft.

Wat wil ik te weten komen?

Aanbevelingen

Stuur de ingevulde formulieren vooraf naar het bedrijf, zodat dit bedrijf proactief kan inspelen op de vragen die er leven bij de studenten. Op deze manier kunnen studenten ervaren dat het effect heeft als zij van tevoren hun verwachtingen kenbaar maken.

ONTDEK JE WERK- PLEK

Welke loopbaan heeft mijn familie?

Oriëntatiefase (ook in te zetten in de ontwikkelingsfase)

Individuele oefening

(verdeeld over twee bijeenkomsten)

10 minuten (uitleg)

30 minuten (voorbereiden interview)

30 minuten (uitvoeren interview)

30 minuten (nabespreking; in volgende bijeenkomst)

Smartphones van de studenten

Beamer met computer bij nabespreking voor vertonen
filmpjes van studenten

Interviewvragen

KIJK IN HET BOEKJE 'VERTEL ME: WIE BEN JE?' BIJ

'Naam'

Welke loopbaan heeft mijn familie?

Doel

Studenten ontdekken welke loopbaan een van hun familieleden heeft (gehad) en interviewen diegene daarover. Ze ervaren dat het interessant kan zijn om anderen over hun loopbaan te bevragen.

Voorbereiding

Bereid de studenten voor op een interview met een van hun familieleden. Geef daarbij aan dat ze dit interview het best eerst kunnen voorbereiden, zodat ze ook zoveel mogelijk antwoorden krijgen van hun familielid. Een voorbereiding is hier het halve werk, ook al kennen ze het familielid nog zo goed. Bij de nabespreking (tweede bijeenkomst) is het handig een computer met beamer te hebben om de filmpjes van de studenten te bekijken.

Uitleg

'Sommige mensen weten al van jongs af aan wat ze willen worden. Voor anderen is het lastiger om een beroep en een opleiding te kiezen. Weet jij eigenlijk waarom jouw familieleden voor hun beroep hebben gekozen? Met deze oefening ga je dat ontdekken. Misschien kom je tot verrassende ontdekkingen!'

Doen

Laat de studenten een familielid kiezen om te interviewen over zijn beroep en beroepskeuze. Laat de studenten de tijd te nemen om het interview voor te bereiden. Laat de student met de smartphone een klein filmpje maken van zichzelf waarin hij vertelt welke twee dingen hij het leukste vond aan het interview en welke dingen hij heeft geleerd door het voeren van dit interview. Dit filmpje kun je gebruiken bij de nabespreking.

Doen (Individueel)

1. Laat de studenten een familielid bedenken om te interviewen over zijn beroep en beroepskeuze.
2. Geef de studenten de oefening om van tevoren de tijd te nemen om het interview voor te bereiden. Mogelijke vragen daarbij zijn:

- Wat doe je voor werk?
- Wat vind je leuk aan je beroep?
- Wat vind je minder leuk aan je beroep?
- Welke kwaliteiten moet je hebben om dit beroep goed te kunnen uitoefenen?
- Heb je veel met collega's te maken in dit beroep? Hoe vind je dat?
- Sinds wanneer wilde je dit beroep beoefenen?
- Hoe wist je dat je dit beroep wilde doen?

- Wat heb jij gedaan om je op het beroep voor te bereiden of te oriënteren?
- Welke opleiding heb je gedaan?
- Heeft die opleiding iets te maken met het beroep dat je nu hebt?
- Welke beroepen heb je nog meer gehad?
- Wat vond je daar leuk aan?
- Hoe kan ik de juiste keuze maken voor een beroep?

3. Laat de student met de smartphone een filmpje maken van zichzelf waarin hij vertelt welke twee dingen hij het leukste vond aan het voeren van het interview en welke dingen hij heeft geleerd door het voeren van dit interview. Dit filmpje wordt gebruikt bij de nabespreking.

Tips En Trucs

Als de studenten het leuk vinden: laat ze een selfie maken met het familielid tijdens of na het voeren van het interview.

Nabespreking

Hoe hebben studenten het ervaren om met anderen over hun loopbaan te praten? Hadden ze dat al ooit eerder gedaan of was dit de eerste keer? Hebben ze dingen ontdekt die ze hiervoor nog niet wisten? Zijn er antwoorden gegeven door de geïnterviewden waar ze zelf ook iets mee kunnen of willen doen? Hebben ze tips gekregen van de geïnterviewde waar ze iets mee kunnen? Zijn er verrassende zaken uit de interviews gekomen?

Verdieping

Wanneer studenten ook de oefening 'Hoe ziet jouw (virtuele) netwerk eruit' uit het boekje 'In Gesprek met' gemaakt hebben, kunnen zij deze interviewoefening ook doen met 1 of 2 personen uit hun virtuele netwerk. Dat maakt het interviewen waarschijnlijk iets minder gemakkelijk, maar stelt hen wel in staat te ervaren hoe het is om je netwerk in te zetten voor je eigen loopbaanontwikkeling. Mogelijk ervaren zij ook dat anderen meestal graag bereid zijn om aan dergelijke vragen/ oefeningen mee te werken.

ONTDEK JE WERK- PLEK

Een werkdag uitgebeeld

Oriëntatiefase (ook in te zetten in de ontwikkelingsfase)

Individuele oefening

45 minuten

Materiaal om strips te maken (op papier of digitaal)
Eventueel beamer en computer voor het tonen van de digitale strips

KIJK IN HET BOEKJE 'VERTEL ME: WIE BEN JE?' BIJ
'Ambitie'

Een werkdag uitgebeeld

Doel

De studenten verbeelden hun ervaringen van het bedrijfsbezoek door middel van een strip.

Voorbereiding

Het is handig als je als begeleider weet naar welk bedrijf de studenten zijn geweest voor het bedrijfsbezoek. Richt de ruimte zo in dat de strips uiteindelijk geëxposeerd kunnen worden.

Uitleg

'Na het bedrijfsbezoek heb je vast wel een beeld van hoe een gemiddelde werkdag van de beroepsbeoefenaar eruit ziet. In deze oefening breng je dat in beeld. Soms zeggen beelden namelijk meer dan woorden. Bovendien zijn beelden vaak mooi, grappig of pakkend om te zien.'

Doen (Individueel)

1. Vraag de studenten te noteren hoe de gemiddelde werkdag van een beroepsbeoefenaar eruit ziet voor het beroep waarvoor zij opgeleid worden.
2. Laat de studenten geschikte plaatjes en/of foto's nemen (digitaal of op papier) die bij deze werkdag passen.
3. Laat de studenten de plaatjes in de juiste volgorde plaatsen en er eventueel tekst bij zetten.
4. Vraag de studenten ook in de strip aan te geven hoe zij het zouden vinden als hun eigen werkdag er zo uit zou zien.
5. Laat de studenten een foto maken van hun gemaakte strip.

Tips En Trucs

Studenten hebben wellicht moeite met het maken van een strip. Maar het gaat in deze oefening vooral om het betekenis geven aan hun bedrijfsbezoek. Wat is de studenten bijgebleven? Wat heeft hen verrast of juist niet? Maak ruimte in de bijeenkomst voor een expositie van alle strips, zodat studenten elkaars strip kunnen bekijken.

Nabespreking

Hoe was het voor de studenten om op deze manier het bedrijfsbezoek te verbeelden? Zijn er nog zaken die hen opgevallen zijn tijdens het maken van de strip of dingen waardoor ze anders tegen het beroep aan zijn gaan kijken?

ONTDEK JE WERK- PLEK

Een BPV-bedrijf zoeken

Oriëntatiefase

Groepsoefening (drie tot vier studenten)

60 minuten

Computers met internet

KIJK IN HET BOEKJE 'VERTEL ME: WIE BEN JE?' BIJ

'Actie'

Een BPV-bedrijf zoeken

Doel

Studenten zoeken zelf een BPV-bedrijf via internet. Ze formuleren waarom ze bij een bepaald bedrijf hun BPV willen uitvoeren.

Vorbereiding

Voor deze oefening gaan we ervan uit dat de studenten de mogelijkheid hebben om zelf een BPV-bedrijf te zoeken. Een digitale hulp hierbij is www.stagemarkt.nl. Richt de ruimte zo in dat studenten in drie- of viertallen kunnen werken. Zorg ervoor dat je zelf ook namen van bedrijven bij de hand hebt die studenten van de opleiding als stagiair(e) hebben opgenomen. Op die manier kun je studenten die het moeilijk vinden om een keuze te maken ondersteuning bieden.

Instructie

'Leren doe je vooral in de praktijk. Daar doe je ervaringen op die je laten zien hoe je toekomstige beroep eruit ziet. In de praktijk moet je ook vooral dingen DOEN. En door DOEN leer je: wat je leuk vindt, wat je minder leuk vindt, waar je talenten liggen en de dingen die je niet zo goed kan. In deze oefening gaan jullie een BPV-bedrijf zoeken waarvan jullie zelf het idee hebben dat je daar het meeste kunt leren over wat je toekomstige beroep inhoudt, waar je je het meeste op je gemak zult voelen, waar je jouw kwaliteiten het beste kunt inzetten, enzovoort.'

Doen

1. Vraag de studenten op te schrijven waar ze een bedrijf op uit gaan zoeken. Wat moet het BPV-bedrijf hen te bieden hebben? Welke werkzaamheden moeten/willen ze daar gaan verrichten? Wat willen ze leren op dit bedrijf?
2. Verdeel de groep in drietallen.
3. Laat de studenten met elkaar bespreken wat ze hebben opgeschreven over hun eigen eisen ten aanzien van het BPV-bedrijf.
4. Laat de studenten zoeken naar minstens 3 mogelijke BPV-bedrijven die aan hun eisen voldoen.
5. Laat hen de informatie noteren die ze nodig hebben om het bedrijf te benaderen voor een mogelijke BPV-plek.
6. Laat de studenten de antwoorden aan elkaar presenteren.

Tips En Trucs

Zorg er als begeleider voor dat je de oefening zelf hebt uitprobeerd en zeker weet dat de

studenten de informatie die ze nodig kunnen hebben ook echt kunnen vinden. Wees op de hoogte van de BPV-eisen van de opleiding: wat moeten de studenten leren op hun BPV-bedrijf en waar moeten de BPV-bedrijven aan voldoen?

Aanbeveling

Afhankelijk van de taakvolwassenheid van de groep kan dit een moeilijke oefening zijn voor studenten. Hebben zij zich al wel eens echt afgevraagd wat ze zelf van een BPV-plek verwachten en wat ze daar willen leren? Als ze dat zelf niet helder hebben, wordt het zoeken én vinden van een BPV-plek waarschijnlijk lastig. Ondersteun de studenten tijdens deze oefening dan ook nadrukkelijk: blijf ze bevragen op wat ze nu zelf voor ogen hebben met hun BPV.

Nabespreking

Vraag de studenten of deze oefening een hulp is geweest bij het vinden van een BPV-bedrijf. Vraag ook of ze op deze manier voldoende informatie hebben kunnen vinden. Maak een afspraak met de studenten wanneer besproken wordt of ze een BPV-plek gevonden hebben en of dit het bedrijf is wat ze voor ogen hadden.

Verdieping

Nodig studenten uit hogere jaren uit om te vertellen over hun ervaringen met de BPV. Wat kunnen zij deze studenten voor tips geven bij het zoeken naar een geschikte BPV-plek? Moeten je studenten afgaan op sfeer of juist niet? Wat zijn de kenmerken van BPV-bedrijven waar ze echt iets leren? Hebben ze tips om BPV-bedrijven te benaderen?

ONTDEK JE WERK- PLEK

Het eerste (sollicitatie)gesprek bij een BPV-bedrijf

Oriëntatiefase

Groepsoefening (drie tot vier studenten)

60 minuten

Geen

KIJK IN HET BOEKJE 'VERTEL ME: WIE BEN JE?' BIJ

'Moed', 'Nieuwsgierigheid' en 'Zelfvertrouwen'

Het eerste (sollicitatie)gesprek bij een BPV-bedrijf

Doel

Studenten bereiden hun sollicitatie bij een BPV-bedrijf voor.

Voorbereiding

Zorg dat je als begeleider zelf vooraf de vragen uitgebreid hebt beantwoord, zodat je de studenten kunt ondersteunen.

Uitleg

'Je hebt een BPV-bedrijf gevonden waar je graag je BPV zou willen uitvoeren. Het is belangrijk dat je op een goede manier contact maakt met het bedrijf, maar ook dat je jezelf goed presenteert als je wordt uitgenodigd voor een gesprek. Hoe maak je contact met het bedrijf? Hoe presenteer je jezelf als je wordt uitgenodigd voor een gesprek? Welke afspraken maak je met het bedrijf? Wat wil je weten over de begeleiding door het bedrijf? Welke informatie moet jij aan het bedrijf geven? Hoe beter jij je voorbereidt, hoe groter de kans dat het je lukt bij dit bedrijf je BPV te doen!'

Doen

1. Verdeel de groep in drietallen.
2. De studenten bespreken onderstaande vragen met elkaar:

- Hoe kun je het beste contact maken met het BPV-bedrijf?
- Welke vragen ga je stellen in dit eerste contact?
- Wat wil je absoluut weten?
- Hoe presenteer je jezelf als je wordt uitgenodigd voor een gesprek?
- Welke kleren trek je aan?
- Wat zeg je als je binnenkomt?
- Hoe kom je binnen?
- Als er een receptie is, wat zeg je dan als je je daar gaat melden?
- Welke afspraken wil je met het bedrijf maken? Bijvoorbeeld over werktijden, het gebruik van je mobiele telefoon, de begeleiding door het bedrijf aan jou, het opnemen van vakantie of vrije dagen, lunchtijden, afmelden bij ziekte, et cetera.
- Wat wil je leren tijdens de BPV?
- Welke informatie geef jij aan het bedrijf? Bijvoorbeeld over het aantal uren dat je stage kunt lopen, het aantal weken, het aantal dagen in de week, andere belangrijke zaken die het bedrijf moet weten.

Tips En Trucs

Probeer studenten bewust te maken van het feit dat er maar één kans is om een goede eerste indruk te maken. Geef voorbeelden van zaken die belangrijk zijn om aan te denken.

Nabespreking

Vraag de studenten of deze oefening er aan heeft bijgedragen dat ze goed voorbereid op het eerste gesprek met het BPV-bedrijf gaan. Hebben ze door deze oefening dingen ontdekt waar ze eerder niet aan gedacht hadden?

Verdieping

Nodig studenten uit hogere jaren uit om te vertellen over hun ervaringen met de BPV. Wat kunnen zij deze studenten voor tips geven bij het voeren van een eerste gesprek/het doen van een eerste bezoek bij een BPV-bedrijf? Kunnen zij bijvoorbeeld iets zeggen over geschikte kleding? Welke tips hebben zij zodat de studenten goed voorbereid naar een eerste gesprek gaan? Wat hebben zij zelf als prettig/onprettig ervaren tijdens hun eerste gesprek?

Inhoudsopgave ontwikkelingsfase

In deze fase gaat het erom dat de student zijn (loopbaan)ervaringen binnen de opleiding en binnen de beroepspraktijk gaat verdiepen. Hij doet tijdens deze fase ervaringen op die als basis gebruikt worden voor de loopbaanbegeleiding. In dialoog met zijn begeleider geeft de student betekenis aan en reflectie op zijn ervaringen. Door te generaliseren en te benoemen in welke andere situaties deze ervaringen meer naar voren komen, kan de student vervolgens woorden geven aan zijn kwaliteiten en motieven. Door deze hierna bewust in te zetten in het werk(veld), doet de student weer nieuwe ervaringen op die hem steeds meer in staat stellen om de betekenis van het werk(veld) – en de opleiding – voor zichzelf te ontdekken.

- Waarom daar?
- Vooruitblik
- Vragen aan een beroepsbeoefenaar
- Net als op je werk
- Wat wil ik te weten komen?
- Welke loopbaan heeft mijn familie?
- Een werkdag uitgebeeld
- Terugblik
- Ben ik deskundig genoeg?
- De eerste indruk van je BPV-plek
- Een briefverslag van je BPV-ervaringen
- Beelden van m'n BPV
- Leren van successen: het is me gelukt!
- Reflecteren op begeleiding
- STARRT-methode voor betekenis geven aan ervaringen
- Evalueren: de fiets

ONTDEK JE WERK- PLEK

Waarom daar?

Ontwikkelingsfase

Groepsoefening (tweetallen)

15 minuten

Adressen van bedrijven waaraan studenten een bedrijfsbezoek zouden willen brengen
Informatie van bedrijven waaraan studenten een bedrijfsbezoek kunnen brengen (op papier of digitaal)

KIJK IN HET BOEKJE 'VERTEL ME: WIE BEN JE?' BIJ

'Nieuwsgierigheid'

Waarom daar?

Doel

De studenten kiezen op basis van een aantal criteria voor een bedrijf waaraan ze een bedrijfsbezoek willen brengen.

Vorbereiding

Als begeleider is het handig als je voor deze oefening weet welke bedrijven in aanmerking komen voor een bedrijfsbezoek van de studenten en wat deze bedrijven zo ongeveer te bieden hebben. Zet de tafels en de stoelen in de ruimte zodat studenten goed in tweetallen kunnen werken.

Uitleg

'De bedoeling van een bedrijfsbezoek is onder andere dat je er dingen ervaart van je toekomstig beroep en dat je kunt zien hoe de dagelijkse praktijk van je toekomstige beroep er uitziet. Het is handig als je daarbij een bezoek kunt brengen aan een bedrijf dat je interesseert. Dan heb je immers de meeste kans dat je veel informatie die jij interessant vindt kunt ophalen. In deze oefening gaan we onderzoeken welke bedrijven jullie graag willen bezoeken.'

Doen

1. Verdeel de studenten in tweetallen.
2. Laat de studenten met elkaar bespreken welke bedrijven zij interessant zouden vinden en waarom.
3. Laat ze met elkaar in gesprek gaan rond de volgende vragen.

- Welk beroep/welke functie wil ik beter leren kennen?
- Waarom past dit beroep/deze functie bij mijn talenten?
- Wat spreekt mij aan in dit beroep/deze functie?
- Welke twijfels heb ik bij dit beroep/deze functie?
- Wat weet ik al over het bedrijf?
- Wat wil ik nog over het bedrijf te weten komen?

4. Stel een datum vast waarop je het bedrijfsbezoek met de studenten nabespreekt.

Tips En Trucs

Benadruk dat het voor studenten belangrijk is om zo goed mogelijk van tevoren te bedenken wat ze van een bedrijfsbezoek verwachten. Ze kunnen dan tijdens het bedrijfsbezoek gerichte vragen stellen en de informatie vergaren die voor hen belangrijk is.

Nabespreking (Van De Oefening)

Hoe was het voor de studenten om met elkaar op deze manier het bedrijfsbezoek voor te bereiden? Hebben zij nog dingen ontdekt die voor hen van belang zijn bij het bedrijfsbezoek?

Nabespreking (Na Het Bedrijfsbezoek)

Laat de studenten vertellen hoe zij het bedrijfsbezoek ervaren hebben. Hebben ze min of meer antwoord gekregen op de vraag in hoeverre het beroep/de functie past bij hun talenten? Hebben ze tijdens het bedrijfsbezoek dingen ervaren die ze nog niet van zichzelf wisten?

ONTDEK JE WERK- PLEK

Vooruitblik

Ontwikkelingsfase

Groepsoefening

25 minuten

Blik of doos met 'vooruitblik'
Voor iedere student drie papiertjes om op te vouwen

KIJK IN HET BOEKJE 'VERTEL ME: WIE BEN JE?' BIJ

'Professionaliteit'

Vooruitblik

Doel

De studenten maken hun verwachtingen over het beroepsoriënterende bedrijfsbezoek expliciet.

Voorbereiding

Voor deze oefening heb je een (mooie) doos of (mooi) blik nodig met het woord 'vooruitblik' erop geplakt of geprint. Dit is de zogenaamde 'vooruitblik'. Verder is het handig als je als begeleider weet welke bedrijven de studenten gaan bezoeken en wanneer dat is. Het is ook handig als je wat verwachtingen kunt benoemen die studenten zouden kunnen hebben van een dergelijk bedrijfsbezoek, bijvoorbeeld: 'Ik wil de sfeer proeven die in een bedrijf hangt', 'Ik wil weten wat iemand op een dag moet doen', 'Ik wil graag het hele bedrijf kunnen zien en daar gewoon rondlopen', 'Ik wil weten met hoeveel collega's je moet samenwerken' en 'Ik wil weten wie de klanten zijn van dit bedrijf'.

Uitleg

'Om zoveel mogelijk uit een beroepsoriënterend bedrijfsbezoek te kunnen halen, is het handig als je van tevoren weet welke verwachtingen je hebt van dat bezoek. Hoe beter je weet wat je wilt, hoe meer gerichte vragen je kunt stellen en hoe beter je rond kunt kijken in het bedrijf. Je weet namelijk al wat je wilt zien. Als je denkt: ik zie wel wat er op me afkomt, heb je kans dat je terug naar huis gaat met het idee dat je er voor niks geweest bent. In deze oefening gaan jullie je verwachtingen voor het bedrijfsbezoek expliciet maken.'

Doen (Individueel)

1. Pak de doos of het blik en vertel de studenten dat je in dit 'vooruitblik' de verwachtingen van de studenten over hun beroepsoriënterende bedrijfsbezoek wilt verzamelen.
2. Geef voorbeelden van verwachtingen die een student kan hebben, zoals geschetst in de 'voorbereiding' hierboven.
3. Geef iedere student drie briefjes en laat hen op elk briefje hun naam en een verwachting van het bedrijfsbezoek opschrijven.

Doen (In Tweetallen)

4. Laat hen in tweetallen de verwachtingen delen.
5. Laat de studenten hun verwachtingen plenair voorlezen en dan in de doos of het blik stoppen.
6. Vertel dat jullie het blik na afloop van het beroepsoriënterende bedrijfsbezoek weer openen om te bekijken of de verzamelde verwachtingen zijn uitgekomen. Stel een datum vast waarop dit gebeurt.

Tips En Trucs

Doe na afloop van het bedrijfsbezoek ook de oefening 'Terugblik'.

Nabespreking

Vraag de studenten hoe het was om op deze manier een bedrijfsbezoek voor te bereiden. Op welke manier gaan zij nu naar het bedrijf toe? Gaan ze anders dan wanneer ze het niet voorbereid zouden hebben?

ONTDEK JE WERK- PLEK

Vragen aan een beroepsbeoefenaar

Ontwikkelingsfase

Groepsoefening

15 minuten

Informatie over de bedrijven die de studenten gaan bezoeken

KIJK IN HET BOEKJE 'VERTEL ME: WIE BEN JE?' BIJ

'Verantwoordelijkheid' en 'Verwondering'

Vragen aan een beroepsbeoefenaar

Doel

Studenten stellen een aantal vragen op die ze tijdens het bedrijfsbezoek willen stellen.

Vorbereiding

Voor deze oefening is het handig als je als begeleider weet welk bedrijf de studenten gaan bezoeken. Je kunt dan eventueel wat verdiepende vragen stellen. Verdeel de tafels en de stoelen in de ruimte zodanig, dat de studenten in drietallen kunnen werken.

Uitleg

'Een bedrijfsbezoek biedt jullie een goede kans om vragen te stellen aan de beroepsbeoefenaar. Hoe beter je je voorbereidt, hoe groter de kans dat je ook te weten komt wat je zelf graag te weten wilt komen, zonder dat iemand een verhaal vertelt dat je eigenlijk niet wilt horen. In deze oefening gaan we allerlei vragen bedenken die we tijdens het bedrijfsbezoek kunnen en gaan stellen.'

Doen (In Drietallen)

1. Verdeel de groep in drietallen.
2. Vraag de studenten minimaal 5 vragen te bedenken bij (een van) de volgende onderwerpen:

- Het bedrijf zelf
- De werkzaamheden die de beroepsbeoefenaar moet doen
- Vereiste opleidingen
- De andere medewerkers van het bedrijf/directe collega's
- Rechten en plichten van de beroepsbeoefenaar
- Tips en trucs van de beroepsbeoefenaar

3. Laat de studenten de vragen opschrijven en er een notitie van nemen in hun telefoon. Ze hebben dan de vragen bij de hand als ze het bedrijfsbezoek gaan uitvoeren.

Tips En Trucs

Stimuleer de studenten vragen te bedenken waarop iemand niet alleen met 'ja' of 'nee' kan antwoorden. Want dan moeten ze steeds weer een nieuwe vraag stellen. Geef eventueel een voorbeeld van een vraag, zoals:

- Hoe ben je in dit beroep terechtgekomen?
- Hoe ziet een gemiddelde werkdag eruit?
- Welke opleiding heb je gedaan?
- Wat kenmerkt jouw bedrijf en de sfeer in het bedrijf?
- Wat vind je leuk aan je baan?
- Waar heb je een hekel aan?
- Hoe ben je erachter gekomen wat je leuk vindt?
- Waarom zou je dit beroep aanraden?
- Waarom zou je het afraden?
- Heb je tips voor mij in mijn zoektocht naar een passend beroep?

ONTDEK JE WERK- PLEK

Net als op je werk

Ontwikkelingsfase (ook in te zetten in de oriëntatiefase)

Groepsoefening

30 minuten

Whiteboard of flip-over om zaken te noteren

KIJK IN HET BOEKJE 'VERTEL ME: WIE BEN JE?' BIJ
'Professionaliteit'

Net als op je werk

Doel

De student bereidt zich voor op een bedrijfsbezoek.

Vorbereiding

Plaats de tafels in de ruimte in een U-vorm, zodat studenten elkaar kunnen aankijken.

Uitleg

'Een bedrijfsbezoek is bedoeld om je te laten ervaren hoe het beroep dat je gaat uitoefenen er op dit moment ongeveer uitziet. Bovendien stelt het je in de gelegenheid om vragen te stellen aan een beroepsbeoefenaar en zo informatie te krijgen waar je behoefte aan hebt. In deze oefening gaan we onderzoeken wat volgens jullie het verschil is tussen een beroep en de eventuele bijbaantjes die jullie hebben. Vervolgens gaan we kijken wat jullie verwachten van het komende bedrijfsbezoek, zodat we kunnen zorgen dat die verwachtingen ook waargemaakt kunnen worden.'

Doen

1. Vraag aan de studenten wie van hen een bijbaantje heeft. Noteer de verschillende bijbaantjes op een bord of flip-over.
2. Vraag de studenten vervolgens wat de verschillen en overeenkomsten zijn tussen een 'echte' baan (het beroep waarvoor ze opgeleid worden) en een bijbaan. Noteer dit ook.
3. Vraag studenten wat er op hun bijbaan verwacht wordt wat betreft gedrag, houding, kleding, mobiel telefoongebruik, omgaan met klanten en collega's, et cetera.
4. Maak nu de koppeling met het bedrijfsbezoek: wat denken studenten dat daar van ze wordt verwacht?
5. Vraag studenten nu wat zij verwachten van het bedrijfsbezoek. Laat ze dit noteren.

Tips En Trucs

Probeer studenten bewust te maken van het feit dat bedrijfsbezoeken vooral geslaagd zijn als ze zelf een proactieve houding ten aanzien van dit bezoek aannemen: wat zijn hun eigen verwachtingen? Welke vragen hebben ze? Als ze niet gemotiveerd op bezoek gaan, kunnen we eigenlijk van tevoren al weten dat ze gedesilluseerd terugkomen. Spreek ze aan op hun eigen houding en vergelijk dit met de proactieve houding die ze waarschijnlijk wel op hun eigen (bij)baan zullen hebben.

Nabespreking (Van Deze Oefening)

Wat hebben de studenten voor verwachtingen ten aanzien van het bedrijfsbezoek? Op welke

manier kunnen zij ervoor zorgen dat die verwachtingen ook waargemaakt kunnen worden? Stel een datum vast waarop het uitgevoerde bedrijfsbezoek besproken wordt.

Nabespreking (Na Het Bedrijfsbezoek)

Zijn de verwachtingen van het bedrijfsbezoek uitgekomen? Zo ja, wat is er dan ervaren? Zo nee, wat is de reden dat de verwachtingen niet uitgekomen zijn? Wat hebben studenten ervaren van het bedrijfsbezoek? Zijn er zaken die hen speciaal opgevallen zijn? Zijn er zaken die hen verrast of geraakt hebben? Zijn er dingen waar ze nog meer van zouden willen weten of waar ze nog verder over door zouden willen praten?

ONTDEK JE WERK- PLEK

Wat wil ik te weten komen?

Ontwikkelingsfase (ook in te zetten in de oriëntatiefase)

Individuele en groepsoefening (tweetallen)

30 minuten

Uitgeprint inventarisatieformulier voor iedere student of eventueel de mogelijkheid tot digitaal invullen
Mailadres van het te bezoeken bedrijf
Studenten weten welk bedrijf ze gaan bezoeken
(anders moet dit eerst nog vastgesteld worden)

KIJK IN HET BOEKJE 'VERTEL ME: WIE BEN JE?' BIJ

'Nieuwsgierigheid'

Wat wil ik te weten komen?

Doel

Studenten ontdekken welke loopbaan een van hun familieleden heeft (gehad) en interviewen diegene daarover. Ze ervaren dat het interessant kan zijn om anderen over hun loopbaan te bevragen.

Vorbereiding

Het is handig als je als begeleider weet welk bedrijf de studenten gaan bezoeken. De ingevulde inventarisatieformulieren kunnen dan vooraf aan het bedrijf toegezonden worden, ter voorbereiding.

Uitleg

'Als voorbereiding op het bedrijfsbezoek gaan jullie zelf onderzoeken wat je nu precies bij dit bezoek te weten wilt komen en wat je graag zou willen zien. Dit heet "verwachtingenmanagement". Wanneer we jullie wensen van tevoren naar het bedrijf sturen, kan dit bedrijf eventueel met jullie wensen rekening houden en hebben jullie vervolgens het gevoel dat je niet voor niets geweest bent. In deze oefening gaan jullie je individuele verwachtingen formuleren.'

Doen (Individueel)

1. Geef iedere student een inventarisatieformulier op papier of geef de studenten de gelegenheid dit formulier digitaal in te vullen.
2. Vraag de studenten het formulier in te vullen. Stimuleer ze om zoveel mogelijk op te schrijven; het bedrijf kan altijd zelf bepalen wat wel of niet mogelijk is. Dingen die niet gevraagd worden, zijn al bij voorbaat niet mogelijk.

Doen (In Tweetallen)

3. Laat de studenten in tweetallen naar elkaars ingevulde formulier kijken. Zijn de vragen van de medestudent duidelijk? Kunnen de studenten elkaar nog tips geven om de vragen wat helderder te krijgen? Hebben ze naar aanleiding van elkaars feedback vragen die ze ook nog willen stellen of dingen die ze willen zien?
4. Verzamel de formulieren digitaal of op papier en meld de studenten dat je deze gaat mailen naar het bedrijf dat ze gaan bezoeken met de vraag of het mogelijk is op de verwachtingen in te spelen.
5. Spreek met de studenten een datum af waarop het bedrijfsbezoek besproken zal worden.

Tips En Trucs

Stimuleer studenten om zoveel mogelijk dingen te benoemen, ook al denken ze van tevoren dat deze niet kunnen. Onder het motto 'nee heb je, ja kun je krijgen' is het belangrijk dat studenten

ervaren hoe het is om hun verwachtingen steeds helder te hebben. Anderen kunnen dan nog altijd zeggen dat ze niet aan die verwachtingen willen of kunnen voldoen.

Nabespreking (Van De Oefening)

Hoe was het om op deze manier een bedrijfsbezoek voor te bereiden? Welke dingen vinden de studenten belangrijk aan een bedrijfsbezoek? Hoe was het om het inventarisatieformulier met een medestudent te bespreken? Heeft de feedback nog invloed gehad op het uiteindelijke formulier?

Nabespreking (Van Het Bedrijfsbezoek)

In deze nabespreking is het vooral belangrijk om te onderzoeken in hoeverre de studenten ervaren hebben dat er met hun verwachtingen rekening is gehouden. Hoe was dat? Wat betekent dit voor eventuele verdere bezoeken? Dit formulier kun je gebruiken om het bedrijf te informeren over de (leer)doelen die de student met het bedrijfsbezoek heeft.

Deze vragen heb ik over het bedrijf:

.....
.....

Dit wil ik graag zien in het bedrijf:

.....
.....

Deze vragen heb ik over het beroep:

.....
.....

Dit wil ik graag zien van het beroep:

.....
.....

Dit wil ik graag doen tijdens het bezoek:

.....
.....

Dit wil ik graag ervaren tijdens het bezoek:

.....
.....

Aanbevelingen

Stuur de ingevulde formulieren vooraf naar het bedrijf, zodat dit bedrijf proactief kan inspelen op de vragen die er leven bij de studenten. Op deze manier kunnen studenten ervaren dat het effect heeft als zij van tevoren hun verwachtingen kenbaar maken.

ONTDEK JE WERK- PLEK

Welke loopbaan heeft mijn familie?

Ontwikkelingsfase (ook in te zetten in de oriëntatiefase)

Individuele oefening

(verdeeld over twee bijeenkomsten)

10 minuten (uitleg)

30 minuten (voorbereiden interview)

30 minuten (uitvoeren interview)

30 minuten (nabespreking; in volgende bijeenkomst)

Smartphones van de studenten

Beamer met computer bij nabespreking voor vertonen
filmpjes van studenten

Interviewvragen

KIJK IN HET BOEKJE 'VERTEL ME: WIE BEN JE?' BIJ

'Naam'

Welke loopbaan heeft mijn familie?

Doel

Studenten ontdekken welke loopbaan een van hun familieleden heeft (gehad) en interviewen diegene daarover. Ze ervaren dat het interessant kan zijn om anderen over hun loopbaan te bevragen.

Voorbereiding

Bereid de studenten voor op een interview met een van hun familieleden. Geef daarbij aan dat ze dit interview het best eerst kunnen voorbereiden, zodat ze ook zoveel mogelijk antwoorden krijgen van hun familielid. Een voorbereiding is hier het halve werk, ook al kennen ze het familielid nog zo goed. Bij de nabespreking (tweede bijeenkomst) is het handig een computer met beamer te hebben om de filmpjes van de studenten te bekijken.

Uitleg

'Sommige mensen weten al van jongs af aan wat ze willen worden. Voor anderen is het lastiger om een beroep en een opleiding te kiezen. Weet jij eigenlijk waarom jouw familieleden voor hun beroep hebben gekozen? Met deze oefening ga je dat ontdekken. Misschien kom je tot verrassende ontdekkingen!'

Doen

Laat de studenten een familielid kiezen om te interviewen over zijn beroep en beroepskeuze. Laat de studenten de tijd te nemen om het interview voor te bereiden. Laat de student met de smartphone een klein filmpje maken van zichzelf waarin hij vertelt welke twee dingen hij het leukste vond aan het interview en welke dingen hij heeft geleerd door het voeren van dit interview. Dit filmpje kun je gebruiken bij de nabespreking.

Doen (Individueel)

1. Laat de studenten een familielid bedenken om te interviewen over zijn beroep en beroepskeuze.
2. Geef de studenten de oefening om van tevoren de tijd te nemen om het interview voor te bereiden. Mogelijke vragen daarbij zijn:

- Wat doe je voor werk?
- Wat vind je leuk aan je beroep?
- Wat vind je minder leuk aan je beroep?
- Welke kwaliteiten moet je hebben om dit beroep goed te kunnen uitoefenen?
- Heb je veel met collega's te maken in dit beroep? Hoe vind je dat?
- Sinds wanneer wilde je dit beroep beoefenen?
- Hoe wist je dat je dit beroep wilde doen?
- Wat heb jij gedaan om je op het beroep voor te bereiden of te oriënteren?
- Welke opleiding heb je gedaan?
- Heeft die opleiding iets te maken met het beroep dat je nu hebt?
- Welke beroepen heb je nog meer gehad?
- Wat vond je daar leuk aan?
- Hoe kan ik de juiste keuze maken voor een beroep?

3. Laat de student met de smartphone een filmpje maken van zichzelf waarin hij vertelt welke twee dingen hij het leukste vond aan het voeren van het interview en welke dingen hij heeft geleerd door het voeren van dit interview. Dit filmpje wordt gebruikt bij de nabespreking.

Tips En Trucs

Als de studenten het leuk vinden: laat ze een selfie maken met het familielid tijdens of na het voeren van het interview.

Nabespreking

Hoe hebben studenten het ervaren om met anderen over hun loopbaan te praten? Hadden ze dat al ooit eerder gedaan of was dit de eerste keer? Hebben ze dingen ontdekt die ze hiervoor nog niet wisten? Zijn er antwoorden gegeven door de geïnterviewden waar ze zelf ook iets mee kunnen of willen doen? Hebben ze tips gekregen van de geïnterviewde waar ze iets mee kunnen? Zijn er verrassende zaken uit de interviews gekomen?

Verdieping

Wanneer studenten ook de oefening 'Hoe ziet jouw (virtuele) netwerk eruit' uit het boekje 'In Gesprek met' gemaakt hebben, kunnen zij deze interviewoefening ook doen met 1 of 2 personen uit hun virtuele netwerk. Dat maakt het interviewen waarschijnlijk iets minder gemakkelijk, maar stelt hen wel in staat te ervaren hoe het is om je netwerk in te zetten voor je eigen loopbaanontwikkeling. Mogelijk ervaren zij ook dat anderen meestal graag bereid zijn om aan dergelijke vragen/ oefeningen mee te werken.

ONTDEK JE WERK- PLEK

Een werkdag uitgebeeld

Ontwikkelingsfase (ook in te zetten in de oriëntatiefase)

Individuele oefening

45 minuten

Materiaal om strips te maken (op papier of digitaal)
Eventueel beamer en computer voor het tonen van de digitale strips

KIJK IN HET BOEKJE 'VERTEL ME: WIE BEN JE?' BIJ
'Ambitie'

Een werkdag uitgebeeld

Doel

De studenten verbeelden hun ervaringen van het bedrijfsbezoek door middel van een strip.

Voorbereiding

Het is handig als je als begeleider weet naar welk bedrijf de studenten zijn geweest voor het bedrijfsbezoek. Richt de ruimte zo in dat de strips uiteindelijk geëxposeerd kunnen worden.

Uitleg

'Na het bedrijfsbezoek heb je vast wel een beeld van hoe een gemiddelde werkdag van de beroepsbeoefenaar eruit ziet. In deze oefening breng je dat in beeld. Soms zeggen beelden namelijk meer dan woorden. Bovendien zijn beelden vaak mooi, grappig of pakkend om te zien.'

Doen (Individueel)

1. Vraag de studenten te noteren hoe de gemiddelde werkdag van een beroepsbeoefenaar eruit ziet voor het beroep waarvoor zij opgeleid worden.
2. Laat de studenten geschikte plaatjes en/of foto's nemen (digitaal of op papier) die bij deze werkdag passen.
3. Laat de studenten de plaatjes in de juiste volgorde plaatsen en er eventueel tekst bij zetten.
4. Vraag de studenten ook in de strip aan te geven hoe zij het zouden vinden als hun eigen werkdag er zo uit zou zien.
5. Laat de studenten een foto maken van hun gemaakte strip.

Tips En Trucs

Studenten hebben wellicht moeite met het maken van een strip. Maar het gaat in deze oefening vooral om het betekenis geven aan hun bedrijfsbezoek. Wat is de studenten bijgebleven? Wat heeft hen verrast of juist niet? Maak ruimte in de bijeenkomst voor een expositie van alle strips, zodat studenten elkaars strip kunnen bekijken.

Nabespreking

Hoe was het voor de studenten om op deze manier het bedrijfsbezoek te verbeelden? Zijn er nog zaken die hen opgevallen zijn tijdens het maken van de strip of dingen waardoor ze anders tegen het beroep aan zijn gaan kijken?

ONTDEK JE WERK- PLEK

Terugblik

Ontwikkelingsfase

Groepsoefening

30 minuten

Briefjes van de studenten uit de oefening 'Vooruitblik'

KIJK IN HET BOEKJE 'VERTEL ME: WIE BEN JE?' BIJ
'Leiderschap'

Terugblik

Doel

De studenten bekijken of de verwachtingen die zij hadden voorafgaande aan het bedrijfsbezoek ook uitgekomen zijn. Ze evalueren hun bedrijfsbezoek.

Vorbereiding

Voer eerst de oefening 'Vooruitblik' uit. Zorg ervoor dat alle briefjes waarop de verwachtingen over het bedrijfsbezoek zijn opgeschreven aanwezig zijn.

Uitleg

'Je bent op bedrijfsbezoek geweest en hebt daarvoor de oefening "Vooruitblik" gedaan. Je hebt toen opgeschreven wat je verwachtte van het bedrijfsbezoek. Lees voor wat je toen hebt opgeschreven. Geef aan of die verwachting is uitgekomen en geef hier een toelichting op.'

Doen

1. Zorg dat de briefjes met de vooruitblik van alle studenten aanwezig zijn.
2. Pak een willekeurig briefje en geef dat aan de desbetreffende student.
3. De student leest het briefje waarop de verwachtingen van het bedrijfsbezoek zijn beschreven voor.
4. De student geeft aan of deze verwachtingen wel of niet zijn uitgekomen en licht het antwoord toe.
5. Je stelt eventueel vragen ter verduidelijking.

Tips En Trucs

Doe deze oefening alleen als je voorafgaand aan het bedrijfsbezoek de oefening 'Vooruitblik' hebt gedaan.

Nabespreking

Vraag aan de studenten hoe ze het bedrijfsbezoek ervaren hebben en of hun verwachtingen realistisch waren.

ONTDEK JE WERK- PLEK

Ben ik deskundig genoeg?

Ontwikkelingsfase

Groepsoefening

45 minuten

Relevante dilemma's die studenten op hun BPV-plek kunnen tegenkomen

Eventueel eigen stellingen of een casus die de studieloopbaanbegeleider zelf in zijn werk heeft ondervonden

KIJK IN HET BOEKJE 'VERTEL ME: WIE BEN JE?' BIJ

'Leiderschap' en 'Spanning'

Ben ik deskundig genoeg?

Doel

Studenten bespreken met elkaar een aantal dilemma's die zij op het werk of de BPV zouden kunnen tegenkomen. Zij ervaren welke mogelijke invalshoeken er zijn om met dit soort situaties om te gaan.

Uitleg

'Iedereen zal op zijn werk dingen meemaken, waarvan hij zegt: "Hier klopt iets niet, maar ik weet niet precies wat ik ermee moet". Dingen die een leidinggevende bijvoorbeeld aan je vraagt, terwijl jij denkt: "Maar dat mag ik toch helemaal niet doen?". Of collega's die zich ziek gemeld hebben, terwijl je weet dat ze eigenlijk niet ziek zijn. In deze oefening gaan we met elkaar een aantal van deze situaties bespreken en bekijken hoe je daar in je werk en je BPV mee om zou kunnen gaan.'

Voorbereiding

Voor deze oefening is het nodig situaties in te zetten die voorstelbaar zijn voor de studenten, dus situaties die zij mogelijk op hun werk zouden kunnen tegenkomen. Zet de stoelen in de ruimte in een kring, zonder tafels. Als begeleider is het wellicht handig als je bij sommige situaties zelf ook wat concrete ervaringen kunt inzetten. Je kunt dan rolmodel zijn voor de studenten en ze op weg helpen gedurende het gesprek.

Doen

1. Vertel de studenten dat jullie met elkaar een aantal situaties gaan bespreken die op het werk kunnen voorkomen en waarvoor waarschijnlijk niet zomaar meteen een oplossing is en waarvoor ook niet zomaar de beste oplossing is te vinden. Het zijn situaties die we dilemma's noemen. Iedereen voelt dat er iets niet helemaal in orde is, maar het hangt van de situatie en degene die het meemaakt af hoe ermee omgegaan kan worden.
2. Bespreek in ieder geval twee van de volgende situaties:

Ik krijg, zoals wel vaker gebeurt, een oefening van mijn leidinggevende. Alleen begrijp ik de oefening niet helemaal. Ik durf niet om uitleg te vragen. Bovendien weet ik dat mijn leidinggevende over 10 minuten in een heel moeilijk overleg moet zijn waar hij zelf ook heel zenuwachtig over is. Wat zal ik doen?

Mijn leidinggevende is geïrriteerd, omdat ik mijn werk minder goed doe. Het klopt dat ik mijn werk minder goed doe, want mijn ouders liggen in scheiding. Ik heb het daar erg moeilijk mee, maar ik durf dit niet tegen mijn leidinggevende te zeggen. Wat kan ik doen?

Mijn leidinggevende vindt het eigenlijk gek dat moeders vier dagen in de week werken. Als mijn kind ziek is, meld ik mezelf ziek, zodat ik thuis kan blijven om voor mijn kind te zorgen. Dat betekent wel dat andere collega's mijn werk moeten doen. Sommige collega's weten bovendien dat ik dan niet echt ziek ben. Wat kan ik doen?

Wij hebben een nieuwe stagiaire op onze afdeling. Mijn leidinggevende vindt haar helemaal geweldig, maar ik heb een aantal dingen van haar gezien die ze niet goed kan. Ik wil enkele kritische dingen zeggen over haar in haar stagebeoordeling, maar dat moet ik weglaten van mijn leidinggevende. Hij wil niet dat ik dat erin zet. Wat kan ik doen?

Als mijn leidinggevende langskomt, verander ik vlug het scherm op mijn computer, zodat hij niet kan zien dat ik Twitter of LinkedIn gebruik. Want dat is bij ons nog steeds verboden.

De hele afdeling weet dat een collega een grote fout gemaakt heeft. Deze collega durft het niet tegen zijn leidinggevende te vertellen. Wij begrijpen allemaal dat hij dat niet durft. Wat doe ik?

Op een ochtend vinden we de kabels van alle computers doorgesneden. Er is geen spoor van inbraak. De directeur maakt opmerkingen hierover waarbij het lijkt alsof hij een van de medewerkers beschuldigt. Wat kan ik doen?

Mijn collega heeft zonder dat ik het wist op de lijst een dienst met mij geruild, waardoor ik nu een avond moet werken waarop ik eigenlijk met vrienden zou gaan eten en daarna uit zou gaan. Wat ga ik doen?

Mijn collega heeft zich ziek gemeld. Maar toen ik vanmiddag even in de stad was, zag ik hem winkelen met zijn dochter.

Tips En Trucs

Probeer tijdens het bespreken van de situaties zoveel mogelijk handelingsopties naar boven te halen bij studenten. Laat hen ervaren dat dit geen 'alles of niets'-situaties zijn, maar dat iedere situatie zijn eigen achtergrond kent en het niet altijd even gemakkelijk is om te zeggen: zo moet het. Misschien is het zo dat een student al een keer een dergelijke situatie heeft meegemaakt. Vraag deze student dan de situatie zo concreet mogelijk te vertellen.

Nabespreking

Hoe hebben de studenten het bespreken van dit soort situaties ervaren? Hebben zij dingen gehoord die ze zelf niet bedacht zouden hebben? Zijn er situaties bij waarvan ze nu zeggen dat ze er anders tegenaan kijken dan voordat erover gesproken is?

Verdieping

De relevantie van de dilemma's wordt groter als de studenten uit eigen ervaring een situatie kunnen inbrengen. Waak er daarbij voor dat er niet meteen naar oplossingen gezocht wordt, maar dat goed doorgesproken wordt waarom dit voor de student een dilemma is. Pas daarna is het zoeken naar oplossingen een middel.

ONTDEK JE WERK- PLEK

De eerste indruk van je BPV-plek

Ontwikkelingsfase

Individuele en groepsoefening

45 minuten

BPV-ervaringen van studenten
Informatie over de BPV-bedrijven
Uitgeprinte vragen over de BPV-ervaring

KIJK IN HET BOEKJE 'VERTEL ME: WIE BEN JE?' BIJ

'Gedachte' en 'Motivatie'

De eerste indruk van je BPV-plek

Doel

De studenten reflecteren op hun BPV-ervaring.

Voorbereiding

Het is handig als je als begeleider weet bij welke bedrijven de studenten hun BPV-ervaringen opdoen. Plaats de stoelen en tafels in de ruimte zodat studenten in drietallen kunnen werken.

Uitleg

'De bedoeling van de BPV is natuurlijk dat je leert hoe je toekomstige beroep eruit komt te zien en wat er van je verwacht wordt. Maar het doel van de BPV is ook dat jullie betekenis geven aan wat jullie allemaal meemaken tijdens de BPV. Met andere woorden: door na te denken over je ervaringen op de BPV en daarover met anderen te spreken, krijg je een steeds beter beeld van jezelf en over hoe jij in je werk staat. Je leert dus niet alleen de houding en de handelingen die bij je toekomstige werk horen, maar je leert jezelf in je werk ook steeds beter kennen.'

Doen (Individueel)

1. Vraag de studenten te reflecteren op de onderstaande vragen en te noteren wat hun gedachten zijn. Benadruk dat er geen 'foute' antwoorden zijn; als zij dingen op die manier ervaren hebben, dan is dat de goede manier:

- Voelde jij je welkom op de BPV-plek? Zo ja, hoe kwam dat? Zo nee, wat miste er dan?
- Wat dacht je toen je het gebouw zag waar je je stage moet lopen? Past het bij het werk dat je gaat doen?
- Hoe is de sfeer in het bedrijf? Is het een prettige sfeer?
- Is er een personeelsruimte? Hoe ziet die eruit? Voel jij je er prettig?
- Wat vind je van de naam van het bedrijf? Past die naam volgens jou bij het bedrijf? Waarom wel of niet?
- Heb je een rondleiding gekregen? Wat vind je van de indeling van het gebouw?
- Wat was de eerste indruk van je praktijkbegeleider?
- Heb je alles kunnen/durven vragen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat maakte dat je gemakkelijk dingen kon vragen?
- Ben je voorgesteld aan collega's? Hoe en wanneer?
- Heb je al meteen dingen mogen uitvoeren? Zo ja, wat heb je dan gedaan? Zo nee,

ONTDEK JE WERK- PLEK

Een briefverslag van je BPV-ervaringen

Ontwikkelingsfase

Individuele en groepsoefening

40 minuten

BPV-ervaringen van studenten
Informatie over de bedrijven waar de studenten hun BPV
doen.

KIJK IN HET BOEKJE 'VERTEL ME: WIE BEN JE?' BIJ
'Ik' en 'Leiderschap'

Een briefverslag van je BPV-ervaringen

Doel

De studenten reflecteren op hun BPV-ervaringen van de afgelopen week (op papier of digitaal).

Voorbereiding

Plaats de tafels in de ruimte in een U-vorm, zodat de studenten elkaar kunnen aankijken.

Uitleg

'De bedoeling van de BPV is natuurlijk dat je leert hoe je toekomstige beroep eruit komt te zien en wat er van je verwacht wordt. Maar het doel van de BPV is ook dat jullie betekenis geven aan wat jullie allemaal meemaken tijdens de BPV. Met andere woorden: door na te denken over je ervaringen op de BPV en daarover met anderen te spreken, krijg je een steeds beter beeld van jezelf en over hoe jij in je werk staat. Je leert dus niet alleen de houding en de handelingen die bij je toekomstige werk horen, maar je leert jezelf in je werk ook steeds beter kennen.'

Doen (Individueel)

1. Vraag de studenten om in briefvorm een evaluatie van hun BPV van de afgelopen week te schrijven. Laat hen zelf kiezen aan wie ze deze brief schrijven: de praktijkbegeleider, hun moeder/vader/broer/zus/vriend/vriendin, een ander familielid, de loopbaanbegeleider. Laat hen de brief als volgt beginnen: 'Hoi....., afgelopen week heb ik gewerkt op mijn BPV-plek. In deze brief wil ik je graag vertellen hoe ik dit ervaren heb!'
2. Vraag hen in de brief te de volgende vragen te beantwoorden:

- Wat heb ik deze week gedaan?
- Wat was nieuw voor me?
- Wat vond ik deze week interessant om te doen in de BPV? Beschrijf de situatie. Waarom vond ik dat interessant?
- Wat heb ik gezien van mijn begeleider dat ik graag zou willen leren? Wat vind ik goed aan zijn begeleiding? Waarom vind ik dat goed?
- Wat vond ik moeilijk deze week? Wat gebeurde er? Heb ik dit besproken met mijn begeleider? Hoe ging dit gesprek? Hebben we een oplossing gevonden?
- Wat wil ik nog kwijt in de brief?

Tips En Trucs

Stimuleer de studenten om er echt vanuit te gaan dat ze een brief schrijven aan degene die ze gekozen hebben. Dat betekent dus ook dat ze hun taalgebruik daarop aan moeten passen. In het ene geval schrijven ze misschien 'u' en in het andere geval 'je'. Bovendien gebruiken ze in het ene geval misschien meer spreektaal dan in andere gevallen.

Nabespreking

Vraag een aantal studenten om hun brief voor te lezen. Wat hebben zij ervaren? Hoe hebben de studenten het ervaren om op deze manier een ervaring te evalueren? Hebben ze iets ontdekt waarvan ze denken: daar kan ik iets mee of dat moet ik inbrengen bij mijn praktijkbegeleider?

Verdieping

Laat de studenten de brief daadwerkelijk versturen (op papier of digitaal). Laat hen daarbij vragen of de ontvanger op de een of ander manier een antwoord wil teruggeven.

ONTDEK JE WERK- PLEK

Beelden van m'n BPV

Ontwikkelingsfase

Groepsoefening

60 minuten

Tijdschriften, lijm, scharen, stiften

Vellen papier of een computer waarop een digitale collage gemaakt kan worden

Foto's die door de student gemaakt zijn

Mogelijkheid om de papieren beelden op te hangen in de ruimte, beamer om de digitale beelden te laten zien

KIJK IN HET BOEKJE 'VERTEL ME: WIE BEN JE?' BIJ

'Creativiteit' en 'Fotografie/ beelden'

Beelden van m'n BPV

Doel

Door middel van (digitaal) beeld laat de student zien hoe een werkdag op de BPV eruitziet en wat zij als prettig en minder prettig ervaren.

Vorbereiding

Stel de tafels in de ruimte zo op dat studenten goed kunnen werken om beeldmateriaal te verzamelen en te ordenen; zet eventueel vier tafeltjes aan elkaar (basisschoolopstelling). Als begeleider is het handig deze oefening van tevoren zelf ook uit te voeren. Je kunt dan als rolmodel fungeren voor je studenten en eventuele vragen beter beantwoorden. Zo zien studenten ook dat hun begeleider wellicht niet alle facetten van zijn beroep even prettig of relevant vindt. Zorg voor een behoorlijke hoeveelheid papieren materiaal voor het maken van een collage en voor voldoende computers als er een digitaal beeld gemaakt wordt.

Uitleg

'Beelden zeggen soms meer dan woorden. In deze oefening gaan we dat proberen waar te maken. Jullie gaan in beeld vertellen hoe een werkdag op de BPV eruit ziet en wat jullie als prettig en minder prettig ervaren van jullie werk op de BPV.'

Doen (Individueel)

1. Laat de studenten individueel opschrijven hoe hun werkdag op de BPV eruit ziet en wat zij als prettig en minder prettig van hun BPV ervaren.
2. Op basis hiervan vraag je de studenten plaatjes en/of foto's te verzamelen die daarbij passen.
3. Laat de studenten een collage maken van datgene wat ze verzameld hebben.
4. Hang de collages op of laat ze zien op een beamer.
5. Laat de studenten een foto van hun collage maken op hun smartphone.

Nabespreking

Besprek de verschillende collages van de studenten met elkaar. Wat zijn de verschillen? Wat zijn de overeenkomsten? Wat hebben studenten eventueel ontdekt door het uitvoeren van deze oefening? Zijn ze ergens achter gekomen waar ze zich nog niet zo bewust van waren? Hoe hebben ze het ervaren om op deze manier naar hun BPV te kijken? Zijn er nog vragen die ze hebben naar aanleiding van deze oefening?

ONTDEK JE WERK- PLEK

Leren van successen: het is me gelukt!

Ontwikkelingsfase

Groepsoefening
(in groepen van maximaal 5-6 personen)

60-70 minuten

Succeservaringen van studenten
3 flaps om dingen te noteren

KIJK IN HET BOEKJE 'VERTEL ME: WIE BEN JE?' BIJ

Ambitie, 'Doorzettingsvermogen', 'Geluk' en 'Zelfvertrouwen'

Leren van successen: het is me gelukt!

Doel

Studenten ervaren hoe het is om als basis van intervisie succeservaringen te gebruiken in plaats van problematische situaties.

Vorbereiding

Voor deze oefening is het belangrijk dat je als begeleider gedurende de hele oefening blijft focussen op succes en dat wat goed ging. Het is voor ons vaak al te gemakkelijk om een succeservaring af te doen, met 'ja, maar...' en vervolgens een probleem te benoemen. Waarschijnlijk zal dit enige oefening vergen. Hang drie flappen in de ruimte op met op de linker flap de term: 'de persoon'. Op de rechterflap de term: 'de omgeving/anderen'. Op de derde flap de term: 'vondsten'. Zorg dat je de stappen van deze methode onder de knie hebt, zodat je de studenten goed kunt instrueren wat ze per stap moeten doen. Dat houdt de vaart in de oefening erin. De stappen zijn de volgende. 1. Introductie succeservaringen, 2. Inventarisatie succesfactoren en contextkenmerken, 3. Verdieping, 4. Evaluatie.

Uitleg

'In intervisie is het vaak de gewoonte om vanuit een probleem naar een situatie te kijken en daar vervolgens een oplossing voor te zoeken. Maar het kan ook anders: we kunnen ook naar onze succeservaringen kijken en ons dan afvragen wat we daaruit kunnen leren. Door uit te gaan van onze energie, kracht en kansen kunnen we sneller kijken naar mogelijkheden, in plaats van onmogelijkheden. In deze oefening gaan we kijken wat ons dat kan opleveren. We gaan dit doen aan de hand van een stappenplan.'

Doen (In Groepen Van Maximaal 5-6 Personen)

1. Introductie succeservaring (15 minuten)

Vraag de studenten wie van hen een succeservaring wil inbrengen: een moment waarop het werk echt goed ging. De ervaring dat de student in korte tijd een grote stap heeft gemaakt of merkte dat hij gegroeid was. Bevraag de student als hij te abstract blijft, dus vraag naar het moment van de dag. Wie waren erbij? Wat was precies de situatie? Wat werd er gezegd? De andere studenten luisteren en schrijven op wat naar hun idee factoren zijn die het succes mogelijk hebben gemaakt.

2. Inventarisatie van de succesfactoren en contextkenmerken (20 minuten)

Vraag een van de studenten om dingen op twee flappen te schrijven, naar aanleiding van wat de studenten net in ronde 1 hebben genoteerd tijdens het

succesverhaal van de student. Op de linker flap 'de persoon' komt te staan wat de initiatieven, kwaliteiten, sterktes en acties van de inbrenger zijn die bijdroegen aan het succes. Op de rechterflap, 'de omgeving', komt te staan wat er in de omgeving en in de ondersteuning van andere personen bijdroeg aan de succeservaring. De inbrenger denkt mee, corrigeert en vult aan.

3. Verdieping (15 minuten)

In deze ronde verkennen de studenten de situatie en de kwaliteiten die door de student zelf en andere personen zijn ingezet. Probeer met elkaar uit de aanvullende informatie van de inbrenger en uit de combinatie van de succesfactoren 'vondsten' te destilleren: tot dan toe onzichtbare succesfactoren. De nieuwe (dieper liggende) succesfactoren worden op de derde flap genoteerd.

4. Evaluatie (10 minuten)

De groepsleden beantwoorden met elkaar de vraag: 'Wat leren wij hier nu van?'.

Tips En Trucs

Stap 3 zal voor de studenten misschien de moeilijkste stap zijn, omdat er een transfer gemaakt moet worden naar een diepere laag van niet uitgesproken successen. Geef studenten de gelegenheid om daarachter te komen. Hier zijn geen goede en slechte antwoorden mogelijk; het gaat erom met elkaar door te denken over de vraag 'Wat voor succes speelt hier nu werkelijk een rol?'.

Nabespreking

Vraag de studenten wat zij van deze manier van intervisie vonden. Hoe is het om vanuit een succeservaring met elkaar een situatie te verkennen? Hebben zij naar aanleiding van deze oefening dingen ontdekt bij zichzelf waar ze zich nog niet zo bewust van waren?

Bronnen:

E. de Haan (2001) Leren met collega's. Praktijkboek intercollegiale consultatie. Assen: Van Gorcum.

L. Dewulf (2004) Interviewleidraad 'appreciative inquiry'. Gent: Kessels & Smit.

ONTDEK JE WERK- PLEK

Reflecteren op begeleiding

Ontwikkelingsfase

Individuele oefening met nabespreking in groep

60 minuten

Uitgeprint evaluatieformulier voor de BPV voor iedere student

KIJK IN HET BOEKJE 'VERTEL ME: WIE BEN JE?' BIJ

'Professionaliteit'

Reflecteren op begeleiding

Doel

De student reflecteert op de begeleiding die hij tijdens de BPV krijgt. Hij leert daarbij dat het mogelijk is om ook zelf invloed uit te oefenen op die begeleiding en niet alleen begeleiding te zien als iets wat hij 'ondergaat'.

Voorbereiding

Het is handig als je als begeleider inzicht hebt in de bedrijven waar studenten stage lopen, zodat je eventueel verdiepende vragen kunt stellen.

Uitleg

'De bedoeling van de BPV is natuurlijk dat je leert hoe je toekomstige beroep eruit komt te zien en wat er van je verwacht wordt. Maar het doel van de BPV is ook dat jullie betekenis geven aan wat jullie allemaal meemaken tijdens de BPV. Met andere woorden: door na te denken over je ervaringen op de BPV en daarover met anderen te spreken, krijg je een steeds beter beeld van jezelf en over hoe jij in je werk staat. Je leert dus niet alleen de houding en de handelingen die bij je toekomstige werk horen, maar je leert jezelf in je werk ook steeds beter kennen.'

Doen (Individueel)

1. Vraag de studenten het evaluatieformulier op de volgende pagina in te vullen.

Doen (In Tweetallen)

1. Laat de studenten in tweetallen met elkaar het formulier dat ze ingevuld hebben, bespreken.
2. Vraag ze om twee punten op te schrijven die hen opvallen bij de evaluatie van de ander.

Nabespreking

Vraag de studenten de twee punten die ze voor de andere studenten hebben opgeschreven te benoemen. Bespreek vervolgens met elkaar wat de studenten aan die tips hebben en op welke manier ze dit in hun stage in kunnen brengen.

Verdieping

Deze oefening kan natuurlijk meerdere keren tijdens de BPV uitgevoerd worden. Zo ervaren de studenten dat zij zich ontwikkelen en waarschijnlijk ook dat zij steeds beter kunnen evalueren.

Geef bij elke vraag een antwoord met een motivatie!

- Hoe ervaar je de begeleidingssamenwerking van school met de BPV?
Hoe is de begeleiding? Verloopt de communicatie goed? Waarom wel of niet?
- Vinden er regelmatig werkbесprekingen plaats?
Hoe vaak? In welke vorm? Waar gaat het over in die werkbесprekingen?
- Hoe krijg je feedback op je functioneren in de BPV?
Hoe krijg je de feedback? Hoe vaak krijg je feedback? Wat doe jij met die feedback? Welk resultaat levert dit op?
- Bij wie kun je terecht met eventuele opmerkingen die je hierboven gemaakt hebt?
- Ik heb nog de volgende wensen ten aanzien van de BPV:

ONTDEK JE WERK- PLEK

STARRT-methode voor betekenis geven aan ervaringen

Ontwikkelingsfase

Individuele (eventueel voor individueel gesprek met de loopbaanbegeleider) en groepsoefening (drietallen)

60 minuten
(3x 15 minuten voor de gesprekken in drietallen)

Uitgeprinte vragenlijst voor ieder groepslid

KIJK IN HET BOEKJE 'VERTEL ME: WIE BEN JE?' BIJ
'Verantwoordelijkheid'

STARRT-methode voor betekenis geven aan ervaringen

Doel

Studenten reflecteren op gebeurtenissen die voor hun belangrijk zijn geweest tijdens de BPV via de STARRT-methode. Studenten geven betekenis aan voor hen belangrijke ervaringen.

Vorbereiding

Zet de tafels zo in de ruimte, dat studenten in drietallen kunnen werken. Als begeleider dien je goed te kunnen werken met deze STARRT-methode, zodat je vragen van studenten kunt beantwoorden en kunt ondersteunen wanneer het gesprek tussen de studenten even vastloopt.

Instructie

'Tijdens je BPV gebeurt er altijd wel iets wat voor jou belangrijk is. Om hier op een goede manier over na te denken (en er iets van te leren!), kun je gebruik maken van de STARRT-methode. Aan de hand van een flink aantal vragen, leer je reflecteren op die gebeurtenis.'

Doen

1. Verdeel de studenten in drietallen.
2. Leg de studenten uit waarom de STARRT-methodiek gebruikt wordt. Vertel hoe de STARRT-methodiek als aanpak werkt. Deel de vragen van de methodiek uit aan de studenten.
3. Vraag de studenten een verdeling te maken in persoon A, B en C. Persoon A begint met vragen stellen aan persoon B en persoon C schrijft op wat er gezegd wordt. Dit rouleert 3 keer.
4. Benadruk dat het er bij deze methode om gaat dat er zoveel mogelijk informatie uit de situatie gehaald wordt. De vragensteller mag niet te snel tevreden zijn.

Situatie

- Pak een situatie uit deze stageweek die voor jou belangrijk is geweest.
- Waar en wanneer speelde de situatie zich af?
- Wat gebeurde er en wie waren erbij betrokken?
- Waar was het?
- Kun je de plek voor mij beschrijven?
- Waar bevond jij je in de ruimte?
- Hoeveel mensen waren er aanwezig?
- Wie waren hierbij aanwezig?
- Op welk moment precies?
- Wat was het doel van de bijeenkomst?
- Hoe laat was het?
- Hoe lang duurde het?

Taak

- Welke taken had jij tijdens de bovenstaande praktijksituatie?
- Wat was jouw rol?
- Wat werd er van jou verwacht? Door jezelf?
- Door anderen?
- Van wie heb je deze taak gekregen?
- Kon/kan je deze taak aan?
- Leek het je een leuke of moeilijke taak?
- Past deze taak bij jou? Op dat moment?
- Met wie werkte je samen?
- Waar eindigt jouw verantwoordelijkheid?
- Wie was er eindverantwoordelijk?

Activiteiten

- Hoe heb je de situatie opgelost of aangepakt?
- Welk gedrag liet je zien tijdens deze aanpak?
- Wat hielp jou en wat vond je moeilijk tijdens deze aanpak?
- Hoe reageerden de klanten en/of collega's op dit gedrag?
- Hoe ben je begonnen?
- Wat heb je achtereenvolgens gedaan?
- Waarom op deze manier?
- Hoe ben je omgegaan met de... (boosheid, teleurstelling, et cetera) van de ander?

- Wat voelde jij op dat moment?
- Hoe heb je het gesprek afgesloten?
- Wat zei je precies?

Resultaat

- Ben je tevreden over hoe de situatie is verlopen?
- Hoe liep het af?

Reflectie

- Wat vond je goed gaan tijdens de situatie?
- Wat kon, tijdens de situatie, beter volgens jou?
- Wat zou je de volgende keer anders willen doen tijdens zo'n zelfde situatie?
- Wat was jouw aandeel in het resultaat?
- Zijn er dingen die je anders zou doen?
- Welk gevoel heb je nu?

Toepassen

- Wat wil je de komende tijd vooral leren als je deze situatie overdenkt? Welke hulp heb je daar eventueel bij nodig?

Tips En Trucs

Het is niet de bedoeling dat er tijdens de gesprekken tussen de studenten dingen 'opgelost' worden. Het gaat er vooral om dat zij reflecteren op ervaringen die voor hen van belang zijn en dat ze vervolgens met de betekenis die ze aan die ervaring gegeven hebben, weer verder kunnen.

Nabespreking

Op welke manier was deze methodiek zinvol voor studenten? Welke dingen is hen opgevallen in de gesprekken die ze met elkaar gevoerd hebben? Wat hebben ze over zichzelf nog geleerd? Waar willen ze de komende periode aandacht aan besteden?

Verdieping

Om studenten te ontwikkelen in het betekenis geven aan ervaringen, is het verstandig deze oefening vaker in het jaar terug te laten komen. Zo ervaren studenten dat juist het betekenis geven van belang is; daar leren ze van en zo zien ze ook dat ze zichzelf ontwikkelen.

ONTDEK JE WERK- PLEK

Evalueren: de fiets

Ontwikkelingsfase

Individuele en groepsoefening

60 minuten

Een kopie voor alle studenten van de functies van de fiets
A4-papier voor alle studenten met invulmogelijkheden

KIJK IN HET BOEKJE 'VERTEL ME: WIE BEN JE?' BIJ
'Samenwerking'

Evalueren: de fiets

Doel

Studenten ervaren hoe het is om bewust stil te staan bij het beeld dat ze van zichzelf hebben, maar ook hoe zij overkomen op anderen.

Vorbereiding

Zet de tafels in een U-vorm, zodat de studenten elkaar aan kunnen kijken. Geef alle studenten positieve feedback door bij de voorbereiding alle studenten van de groep een onderdeel van de fiets toe te bedelen. Jouw feedback kun je dan als afsluiting van deze oefening aan iedereen meegeven.

Uitleg

'Het is tijd om terug te kijken naar de afgelopen periode. Wat was jouw bijdrage in deze groep? Wat ging goed? Dit gaan we doen met behulp van een beeld, namelijk de onderdelen van een fiets. Alle onderdelen van een fiets hebben een bepaalde functie. Zonder trappers kom je niet vooruit. Zonder stuur zul je niet in de juiste richting rijden. Zonder verlichting kun je niet in het donker rijden, enzovoorts. We gaan jullie groep vergelijken met een fiets. Dit doen we door aan te geven welk onderdeel van de fiets we bij onszelf vinden passen en vervolgens welk onderdeel van de fiets van toepassing is op anderen.'

Doen

1. Laat de studenten eerst het stuk lezen waarin de onderdelen van de fiets beschreven staan.
2. Vraag aan de studenten om in het schema aan te geven welk onderdeel van de fiets ze het beste bij zichzelf vinden passen. Laat ze opschrijven waarom ze juist voor dit onderdeel kiezen.
3. Laat de studenten daarna voor de medestudenten ook een onderdeel opschrijven. Zij schrijven ook op waarom ze dit onderdeel vinden passen bij hun medestudent.
4. Bespreek met de studenten wat ze hebben opgeschreven en waarom. Let erop dat het gaat om positieve feedback naar elkaar. Wat deden de studenten allemaal goed?

Tips En Trucs

Het kan zomaar zijn dat sommige studenten hetzelfde onderdeel toebedeeld krijgen, dus misschien zitten er wel twee 'sturen' of twee 'koplampen' in de groep. Geef aan dat dit helemaal niet erg is, maar dat het goed is om aan het eind van de oefening te kijken hoe dat heeft gewerkt in de loopbaangroep. Vertel bij het begin van deze oefening dat jij zelf ook het schema hebt ingevuld en dat alle studenten aan het eind van de oefening positieve feedback van jou krijgen. Zo zet je meteen de sfeer van de oefening neer.

Nabespreking

Bij de nabespreking kun je ervoor kiezen om alle 'onderdelen' van de fiets in de ruimte te plaatsen. Wie is allemaal bagagedrager? Wie is allemaal zadel? Zo kun je mooi zien wat studenten van zichzelf en van anderen vinden. Zijn er onderdelen die oververtegenwoordigd dan wel onderbelicht zijn? Hoe hebben de studenten deze oefening ervaren? Klopte hun interpretatie met de functies die ze toebedeeld hebben gekregen? Hebben ze zaken ontdekt die ze hiervoor nog niet wisten/duidelijk hadden? Zijn er dingen die nog besproken moeten worden over hoe iemand zich op dat moment voelde?

De onderdelen van de fiets

Het stuur

Het stuur leidt de fiets in de goede richting en zorgt er voor dat de fiets op de weg blijft. Het stuur van de loopbaangroep is een leider, die goed let op de taak die de loopbaangroep heeft en bijstuurt wanneer dat nodig is.

De trappers

De trappers zorgen ervoor dat de fiets vooruitgaat, in beweging komt. De trappers van de loopbaangroep zijn de stuwende kracht en hebben een stimulerende rol. De trappers zorgen ervoor dat een oefening wordt uitgevoerd.

De verlichting

De verlichting zorgt ervoor dat de weg zichtbaar blijft, ook al wordt het wat donker. De verlichting kijkt vooruit en ziet, ook al zit het even tegen, toch weer nieuwe kansen. De verlichting houdt de moed erin.

De schokbreker

De schokbreker haalt de oneffenheden weg en probeert ervoor te zorgen dat de rit gladjes verloopt. De schokbreker grijpt in als er problemen zijn in de loopbaangroep en probeert moeilijkheden voor de loopbaangroep op te lossen.

Het zadel

Het zadel is voor de ondersteuning tijdens het fietsen. Het zadel is altijd aanwezig om te helpen en problemen op te lossen. Het zadel is voor de loopbaangroep altijd aanspreekbaar wanneer iemand dat nodig heeft.

De remmen

De remmen controleren de snelheid van de loopbaangroep. De remmen grijpen in wanneer iets niet meer onder controle is. De remmen zien wanneer de groep het niet meer bij kan houden en grijpt dan in (bijvoorbeeld vragen stellen als iets onduidelijk is).

De versnelling

De versnelling is de drijvende kracht van de loopbaangroep. De versnelling houdt de loopbaangroep enthousiast en zorgt dat de vaart er bij het uitvoeren van een oefening in blijft.

De wielen

De wielen houden de fiets op de grond en in evenwicht. De wielen blijven helder denken tijdens de oefeningen en worden niet afgeleid door andere zaken, maar zorgen ervoor dat de oefening gedaan wordt.

De bagagedrager

De bagagedrager kan veel waardevolle spullen dragen. De bagagedrager is rustig, maar heeft wel veel interessante informatie voor de loopbaangroep. Er wordt hiervan echter te weinig gebruik gemaakt.

Inhoudsopgave afrondings- / vervolgfase

In deze fase heeft de student al het grootste gedeelte van zijn opleiding achter de rug. Als het goed is heeft hij voldoende praktijkervaringen opgedaan om te gaan kiezen wat hij wil: verder studeren of de stap naar de arbeidsmarkt maken. De vragen die de student aan het einde van deze fase kan beantwoorden zijn: Wil ik verder gaan studeren of wil ik de arbeidsmarkt op? Wat kan ik doen om erachter te komen welke studie ik wil gaan doen of welke baan ik zou willen? Zijn er nog andere mogelijkheden die ik wil onderzoeken, behalve verder studeren of werken?

- Wat vind ik belangrijk in mijn werk?
- Wat is mijn ideale baan?
- STARRT-methode voor betekenis geven aan ervaringen

Afrondings- / Vervolgfase

ONTDEK JE WERK- PLEK

Wat vind ik belangrijk in mijn werk?

Afrondings- en vervolgfase (ook in te zetten in de oriëntatiefase)

Individuele oefening

45 minuten

Uitgeprinte kaartjes voor ieder groepslid, eventueel geplastificeerd

KIJK IN HET BOEKJE 'VERTEL ME: WIE BEN JE?' BIJ
'Ambitie' en 'Professionaliteit'

Wat vind ik belangrijk in mijn werk?

Doel

Studenten benoemen op basis van een aantal loopbaanwaarden wat zij zelf belangrijk vinden als zij over hun werk nadenken. Zij formuleren in hun eigen woorden wat ze met de door hen gekozen loopbaanwaarden bedoelen.

Vorbereiding

Zet de tafels zo in de ruimte dat studenten de kaartjes die ze uitknippen goed kunnen uitspreiden en ze geen last hebben van de kaartjes van andere studenten.

Uitleg

'Niet alleen het hebben van werk is belangrijk, maar ook het hebben van werk dat voor jou van waarde is. Je houdt het dan waarschijnlijk langer vol dan met werk dat wel oké is, maar waarvan je niet echt veel energie krijgt. Daarom is het belangrijk dat je leert te onderzoeken wat voor jou belangrijk (van waarde) is als het om werk gaat.'

Doen (Individueel)

Geef de studenten de volgende instructie:

1. Knip de kaartjes op de volgende pagina uit. Leg ze voor je op tafel.
2. Kies 8 loopbaanwaarden uit die jij belangrijk vindt als het over werk gaat.
3. Leg de kaartjes die je gekozen hebt in volgorde van belangrijkheid. Eerst het meest belangrijke kaartje, vervolgens een ietwat minder belangrijk kaartje, et cetera.
4. Schrijf ernaast in je eigen woorden wat jij met die loopbaanwaarde bedoelt.
5. Maak een foto van deze oefening met je smartphone.

Tips En Trucs

Doe deze oefening samen met de studenten of bereid deze oefening thuis al voor. Op deze manier kun je als rolmodel fungeren en laten zien hoe jij in je werk staat. Hier kunnen je studenten ook weer van leren.

Nabespreking (In Groepjes Van 3 En Plenair)

De studenten vertellen elkaar in drietallen welke volgorde ze gemaakt hebben en waarom ze dat zo gedaan hebben. Vervolgens bespreken ze verschillen en overeenkomsten met elkaar. Daarna wordt nog even plenair nabesproken hoe het was om deze oefening te doen.

Wat vind ik belangrijk in mijn werk?

Verdieping

- Als de studenten een volgorde van loopbaanwaarden gemaakt hebben, vraag ze dan deze te gebruiken voor het schrijven van een aanbiedingsbrief bij een bedrijf dat ze zelf kiezen of verzinnen. Daarmee gaan zij zichzelf presenteren bij dit (fictieve) bedrijf en reageren ze niet op een advertentie. Eigenlijk is de opzet: als jullie een dergelijk bedrijf zijn, wil ik graag bij jullie werken! De brief begint met de volgende zin: 'Geachte directie van dit bedrijf. Als ik bij jullie zou komen werken, zou ik het heel prettig vinden als de volgende dingen in mijn werk voorkomen.' Vervolgens schrijven de studenten in de brief precies wat ze nodig hebben als het bedrijf aan hun verwachtingen zou voldoen.
- Door deze oefening een aantal keren gedurende de opleiding te doen, kunnen studenten ook onderzoeken of hun loopbaanwaarden veranderen. Op die manier leren zij zichzelf steeds beter kennen.

	Omgaan met mensen op je werk met veel mensen in contact komen	Samenwerken samen met anderen aan hetzelfde doel werken	Geld een goed inkomen nu en straks
Zekerheid een vaste baan waar je van op aan kunt	Creativiteit kunstzinnig bezig zijn of nieuwe dingen bedenken	Zelfstandigheid je werk naar eigen inzicht kunnen indelen	Balans werk-privé werk dat ik kan combineren met de zorg voor kinderen
Competitie kunnen bewijzen dat je beter bent dan een ander	Tijdvrijheid geen vaste werktijden maar zelf kunnen bepalen wanneer je werkt	Vriendschap veel vrienden op je werk	Buitenlucht veel buiten in de frisse lucht kunnen werken
Variatie afwisseling in je werk	Rust een lage werkdruk en verder geen gezeur	Plaats werken in een bepaald gebied	Risico spannend werk doen waarvan de uitkomst onzeker is
Tastbaar resultaat concrete dingen maken	Regelmaat op vaste tijden aan dezelfde zaken kunnen werken	Maatschappelijk nut jezelf inzetten voor een betere wereld	Anderen helpen jezelf inzetten voor andere mensen
Duidelijkheid werken met goed omschreven regels en duidelijke doelen	Reizen veel onderweg zijn tijdens je werk	Uitdaging werk doen dat het uiterste vraagt van je inzet en capaciteiten	Waardering merken dat mensen dat wat je doet in je werk op prijs stellen
Fysieke inspanning lichamelijk zwaar werk verrichten	Gezelligheid leuke collega's en een prettige sfeer	Status een positie hebben die respect afdwingt	

Leg (en plak) de kaartjes die je gekozen hebt in volgorde van belangrijkheid.
Schrijf ernaast in je eigen woorden wat jij ermee bedoelt.

Belangrijk in mijn werk:

Hiermee bedoel ik:

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

Mijn conclusies over wat ik wil:

ONTDEK JE WERK- PLEK

Wat is mijn ideale baan?

Afrondings- en vervolgfase (ook in te zetten in de oriëntatiefase)

Individuele en groepsoefening

60 minuten

Uitgeprinte schemas met vragen voor de ideale baan
Tijdschriften, vellen papier of computer
Foto's die door de student gemaakt zijn
Lijm, scharen, stiften, kleurpotloden
Mogelijkheid om de papieren beelden op te hangen
Computers voor iedere student als er digitale beelden gemaakt worden, beamer om de digitale beelden te laten zien

KIJK IN HET BOEKJE 'VERTEL ME: WIE BEN JE?' BIJ
'Ambitie' en 'Doorzettingsvermogen'

★★★★

Wat is mijn ideale baan?

Doel

Studenten verbeelden hun ideale baan op papier of digitaal.

Voorbereiding

Stel de tafels in de ruimte zo op dat studenten goed kunnen werken om beeldmateriaal te verzamelen en te ordenen; zet eventueel vier tafeltjes aan elkaar (basisschoolopstelling). Als begeleider is het handig deze oefening van tevoren zelf ook uit te voeren, zodat je als rolmodel kunt fungeren voor je studenten en eventuele vragen beter kunt beantwoorden. Zo zien studenten ook dat hun begeleider wellicht niet alle facetten van zijn beroep even prettig of relevant vindt.

Uitleg

'Om ervoor te zorgen dat je kunt blijven nadenken over datgene wat je hier in de opleiding doet en waar je voor opgeleid bent, is het handig als je af en toe nadenkt over wat je ideale baan zou zijn. Je ideale baan heeft namelijk altijd iets te maken met je hart. Als je je hart te weinig laat spreken in je werk, loop je het risico dat je of ziek of zuur wordt. We moeten onze situatie op dit moment dus af en toe vergelijken met een ideale situatie, om te onderzoeken of we nog op de goede weg zitten voor onszelf. Dat gaan we in deze oefening doen.'

Doen (Individueel)

1. Laat de studenten hun ideale baan eerst omschrijven op basis van de vragen hieronder in het schema. Stimuleer ze om echt van een ideale situatie uit te gaan, dus niet te veel censureren vooraf. Wegstrepen kan altijd nog.
2. Op basis hiervan vraag je de studenten plaatjes en/of foto's te verzamelen die daarbij passen. Of laat studenten een tekening maken van hun ideale baan.
3. Laat de studenten een collage maken van datgene wat ze verzameld hebben.
4. Hang de collages op of laat ze zien op een beamer.
5. Laat de studenten een foto van hun collage/tekening/beeld maken op hun smartphone.

Op welke plek wil je werken?

- Buiten of binnen?
- Steeds op dezelfde plaats of steeds op een andere plaats?
- Bij mensen thuis of juist niet?
- Wil je reizen of wil je zoveel mogelijk in de buurt van je woonplaats werken?
- In een stille/rustige omgeving of met veel mensen/geluid om je heen?
- Hoe ziet jouw ideale omgeving eruit?
- Bij een groot bedrijf of juist een klein bedrijf?

Met welk 'gereedschap' werk je?

- Werk je met 'mensen'?
- Werk je met dieren of planten?
- Heb je gereedschap/instrumenten nodig voor je werk?
- Werk je vooral op computers of met machines?
- Heb je een auto van het bedrijf of een ov-jaarkaart van het bedrijf?

Met wie werk je?

- Alleen of samen met anderen?
- Altijd of soms?
- Hoeveel collega's heb je?
- Werk je voor een leidinggevende, heb je een eigen bedrijf of ben je zelf leidinggevende van anderen?
- Heb je klanten of spreek je alleen je collega's?
- Ben je bereikbaar per telefoon/per mail of alleen in gesprekken?
- Hoe oud zijn de collega's met wie je werkt?

Hoe werk je?

- Doe je iedere dag hetzelfde of is iedere dag weer anders?
- Zit je veel of moet je veel staan en/of lopen?
- Zit je veel in de auto of reis je met het openbaar vervoer?

Wat doe je?

- Welke activiteiten voer je uit?
- Werk je vooral met je handen?
- Werk je achter een computer?
- Praat je met mensen/klanten/cliënten/patiënten?
- Schrijf je veel?

Wanneer werk je?

- Overdag, 's avonds, 's nachts, doordeweeks of in het weekend?
- Heb je regelmatige of onregelmatige werktijden?
- Mag je zelf je werktijden indelen?
- Moet je met collega's afstemmen of je met kerst en oud en nieuw kan werken?
- Werk je ook tijdens de feestdagen?
- Hoeveel dagen per week en hoeveel uren per dag werk je?
- Hoeveel vakantiedagen heb je in een jaar?
- Als je kinderen zou hebben, zou je dan samen met hen vakantie kunnen nemen?

Wat voor arbeidsvoorwaarden/extraatjes heb je allemaal?

- Hoe hoog is je salaris?
- Wat ga je met dat salaris allemaal doen?
- Zijn er kerstpakketten in jouw bedrijf?
- Worden er weekendjes georganiseerd voor de medewerkers?
- Zijn er personeelsuitjes?
- Is er een ideeënbus voor medewerkers?
- Mogen medewerkers sporten op kosten van het bedrijf?
- Mogen medewerkers leuke cursussen volgen op kosten van het bedrijf?
- Is er een jaarlijkse barbecue of etentje met alle medewerkers?

Tips En Trucs

Een ideale situatie is per definitie dus nooit een haalbare situatie, tenminste niet voor de meeste mensen. Stimuleer de studenten dan ook om zoveel mogelijk de ideale baan te beschrijven; het gaat niet om haalbaarheid of realiteit. Ook als de dingen die zij benoemen niet haalbaar of reëel zijn, is het blijkbaar toch iets waar hun hart naar uit gaat. Dat is er dan toch. Beter dus om zaken expliciet te benoemen en te bekijken wat er vervolgens gedaan kan worden.

Nabespreking

Besprek de verschillende collages/tekeningen/beelden van de studenten met elkaar. Vragen die je daarbij kunt stellen zijn:

- Wat zijn de verschillen?
- Wat zijn de overeenkomsten?
- Wat hebben studenten eventueel ontdekt door het uitvoeren van deze oefening?
- Zijn ze ergens achtergekomen waar ze zich nog niet zo bewust van waren?
- Hoe hebben ze het ervaren om op deze manier naar een ideale baan te kijken?
- Zijn er nog vragen die ze hebben naar aanleiding van deze oefening?

ONTDEK JE WERK- PLEK

STARRT-methode voor betekenis geven aan ervaringen

Afrondings- en vervolgfase

Individuele (eventueel voor individueel gesprek met de loopbaanbegeleider) en groepsoefening (drietallen)

60 minuten
(3x 15 minuten voor de gesprekken in drietallen)

Uitgeprinte vragenlijst voor ieder groepslid

KIJK IN HET BOEKJE 'VERTEL ME: WIE BEN JE?' BIJ
'Verantwoordelijkheid'

STARRT-methode voor betekenis geven aan ervaringen

Doel

Studenten reflecteren op gebeurtenissen die voor hun belangrijk zijn geweest tijdens de BPV via de STARRT-methode. Studenten geven betekenis aan voor hen belangrijke ervaringen.

Vorbereiding

Zet de tafels zo in de ruimte, dat studenten in drietallen kunnen werken. Als begeleider dien je goed te kunnen werken met deze STARRT-methode, zodat je vragen van studenten kunt beantwoorden en kunt ondersteunen wanneer het gesprek tussen de studenten even vastloopt.

Instructie

'Tijdens je BPV gebeurt er altijd wel iets wat voor jou belangrijk is. Om hier op een goede manier over na te denken (en er iets van te leren!), kun je gebruik maken van de STARRT-methode. Aan de hand van een flink aantal vragen, leer je reflecteren op die gebeurtenis.'

Doen

1. Verdeel de studenten in drietallen.
2. Leg de studenten uit waarom de STARRT-methodiek gebruikt wordt. Vertel hoe de STARRT-methodiek als aanpak werkt. Deel de vragen van de methodiek uit aan de studenten.
3. Vraag de studenten een verdeling te maken in persoon A, B en C. Persoon A begint met vragen stellen aan persoon B en persoon C schrijft op wat er gezegd wordt. Dit rouleert 3 keer.
4. Benadruk dat het er bij deze methode om gaat dat er zoveel mogelijk informatie uit de situatie gehaald wordt. De vragensteller mag niet te snel tevreden zijn.

Situatie

- Pak een situatie uit deze stageweek die voor jou belangrijk is geweest.
- Waar en wanneer speelde de situatie zich af?
- Wat gebeurde er en wie waren erbij betrokken?
- Waar was het?
- Kun je de plek voor mij beschrijven?
- Waar bevond jij je in de ruimte?
- Hoeveel mensen waren er aanwezig?
- Wie waren hierbij aanwezig?
- Op welk moment precies?
- Wat was het doel van de bijeenkomst?
- Hoe laat was het?
- Hoe lang duurde het?

Taak

- Welke taken had jij tijdens de bovenstaande praktijksituatie?
- Wat was jouw rol?
- Wat werd er van jou verwacht? Door jezelf?
- Door anderen?
- Van wie heb je deze taak gekregen?
- Kon/kan je deze taak aan?
- Leek het je een leuke of moeilijke taak?
- Past deze taak bij jou? Op dat moment?
- Met wie werkte je samen?
- Waar eindigt jouw verantwoordelijkheid?
- Wie was er eindverantwoordelijk?

Activiteiten

- Hoe heb je de situatie opgelost of aangepakt?
- Welk gedrag liet je zien tijdens deze aanpak?
- Wat hielp jou en wat vond je moeilijk tijdens deze aanpak?
- Hoe reageerden de klanten en/of collega's op dit gedrag?
- Hoe ben je begonnen?
- Wat heb je achtereenvolgens gedaan?
- Waarom op deze manier?
- Hoe ben je omgegaan met de... (boosheid, teleurstelling, et cetera) van de ander?

- Wat voelde jij op dat moment?
- Hoe heb je het gesprek afgesloten?
- Wat zei je precies?

Resultaat

- Ben je tevreden over hoe de situatie is verlopen?
- Hoe liep het af?

Reflectie

- Wat vond je goed gaan tijdens de situatie?
- Wat kon, tijdens de situatie, beter volgens jou?
- Wat zou je de volgende keer anders willen doen tijdens zo'n zelfde situatie?
- Wat was jouw aandeel in het resultaat?
- Zijn er dingen die je anders zou doen?
- Welk gevoel heb je nu?

Toepassen

- Wat wil je de komende tijd vooral leren als je deze situatie overdenkt? Welke hulp heb je daar eventueel bij nodig?

Tips En Trucs

Het is niet de bedoeling dat er tijdens de gesprekken tussen de studenten dingen 'opgelost' worden. Het gaat er vooral om dat zij reflecteren op ervaringen die voor hen van belang zijn en dat ze vervolgens met de betekenis die ze aan die ervaring gegeven hebben, weer verder kunnen.

Nabespreking

Op welke manier was deze methodiek zinvol voor studenten? Welke dingen is hen opgevallen in de gesprekken die ze met elkaar gevoerd hebben? Wat hebben ze over zichzelf nog geleerd? Waar willen ze de komende periode aandacht aan besteden?

Verdieping

Om studenten te ontwikkelen in het betekenis geven aan ervaringen, is het verstandig deze oefening vaker in het jaar terug te laten komen. Zo ervaren studenten dat juist het betekenis geven van belang is; daar leren ze van en zo zien ze ook dat ze zichzelf ontwikkelen.